

VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE GEMEENTE DORDRECHT - DORDTSE DINSDAG D.D. 5 MAART 2024

Vergaderzaal 5

1. Agenderingsverzoek College Visie Voortgezet Onderwijs (Consultatie)

Voorzitter: Mevrouw Stolk
Commissiegriffier: De heer Den Boer
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:
Dhr. Van Ballegooijen (VVD)
Mevr. Boom-Vos (VVD) is later aangeschoven
Dhr. Bootsman (GroenLinks)
Mevr. Van Engelen (GroenLinks)
Dhr. Hartmeijer (SP)
Mevr. De Heer (Forum voor Democratie)
Mevr. Van Herwijnen (Partij voor de Dieren)
Mevr. Jager (Beter Voor Dordt)
De heer Kleinpaste (Gewoon Dordt)
Dhr. Schalken-den Hartog (Beter Voor Dordt)
Dhr. Stolk (VSP)

Portefeuillehouder: Wethouder C.C. van Benschop

Insprekers:
Dhr. Beijeman, bestuursvoorzitter Stedelijk Dalton
Mevr. Kooij, beleidsmedewerker Samenwerkingsverband Passend Onderwijs
Mevr. Levering, ambtelijke ondersteuning vanuit het team Jeugd en Onderwijs
Mevr. Mudde, directeur-bestuurder Samenwerkingsverband Passend Onderwijs

Voorzitter: Goedenavond, dames en heren, welkom op deze Dordtse Dinsdag, 5 maart 2024. Mijn naam is Margret Stolk, ik mag vanavond uw voorzitter zijn. Vanavond hebben we op de agenda het agenderingsverzoek college visie voortgezet onderwijs; het is een consultatie. De structuur van de bespreking, hoe gaan we het doen? Beeldvormend consultatie. En allereerst welkom, en met name de raads- en commissieleden en natuurlijk ook wethouder Van Benschop, namens het college. Voor het verslag ga ik eerst even vragen aan de raads- zijn commissieleden, en dan begin ik links van mij, even kort een voorstelrondje.

De heer Den Boer: Mark den Boer, commissiegriffier.

Mevrouw Kooij: Diane Kooij, beleidsmedewerker samenwerkingsverband.

Mevrouw Mudde: Allet Mudde, directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband.

Mevrouw Jager: Ineke Jager, van Beter Voor Dordt.

De heer Schalken-den Hartog: David Schalken, Beter Voor Dordt.

De heer Hartmeijer: Raymond Hartmeijer, SP.

De heer Bootsman: Nick Bootsman, GroenLinks.

Mevrouw Van Engelen: Yara van Engelen, GroenLinks.

Mevrouw Van Herwijnen: Irma van Herwijnen, Partij voor de Dieren.

De heer Stolk: Leo Stolk, VSP.

De heer Van Ballegooijen: Luca van Ballegooijen, Dordtse VVD.

Mevrouw De Heer: Betsy de Heer, Forum voor Democratie.

De heer Kleinpaste: Gert Jan Kleinpaste, Gewoon Dordt.

De heer Beijeman: Rob Beijeman, bestuursvoorzitter Stedelijk Dalton.

Mevrouw Levering: Ingeborg Levering, ambtelijke ondersteuning vanuit het team Jeugd en Onderwijs.

Mevrouw Van Benschop: Chris van Benschop, wethouder.

De voorzitter: Dank, en ook welkom aan de gasten en de ambtelijke ondersteuning, natuurlijk, de heer Beijeman, namens het onderwijs, mevrouw Mudde en mevrouw Kooij, namens het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs, en mevrouw Levering, namens de gemeente. Dan even toelichting, het college heeft verzocht om een consulterende sessie over de conceptvisie voortgezet onderwijs. Het college wil daarbij antwoord krijgen op de vraag of de raads- en commissieleden zich kunnen vinden in het voorgestelde ambitie en uitgangspunten, en of er nog andere aandachtspunten zijn aan het college, die u wilt meegeven voor de verdere ontwikkeling van de onderwijsvisie voortgezet onderwijs. De gemeente, het onderwijs en het samenwerkingsverband geven eerst een toelichting op de voorliggende conceptvisie. Aansluitend daarop is er gelegenheid voor het stellen van verduidelijkende, technische vragen en voor een reactie op het concept. En dan wil ik eerst het woord geven aan wethouder Van Benschop voor een korte introductie, en daarna is het woord aan mevrouw Levering en de overige gasten voor de presentatie. Dus aan u het woord, mevrouw Van Benschop, als aftrap.

Mevrouw Van Benschop: Dank u wel, voorzitter. Ik ben blij dat we heel wat animo hebben hier in de zaal om het te hebben over deze visie. Dat is ook zeer terecht, gezien het gaat over de Dordtse jongeren die ons allemaal aangaan.

Even kijken hoor, we zijn, we gingen eerst even het programma doornemen. Nou, het programma van vandaag, we krijgen zo meteen een korte toelichting op het proces, op het opstellen van de startfoto, dus wat is de situatie nu, en de conceptvisie. Vervolgens zullen we de speerpunten die u wellicht herkent vanuit de Dordtse Onderwijsvisie nul tot twaalf jaar, die we dus ook gebruikt hebben voor deze visie, toelichten. Waarbij de basisvaardigheden door de heer Beijeman zullen worden toegelicht, preventie en zorg door mevrouw Mudde, en de brede ontwikkeling door mevrouw Levering, vanuit de gemeente. En ook, wat is nu het vervolg nadat we deze sessie gehad hebben? Vervolgens aan het einde van het programma is er natuurlijk dus ruimte voor gesprek en voor vragen, ook om input mee te geven. En ik denk dat het goed is om hier nog even te benadrukken, we hebben hier te maken met drie partijen, die met elkaar afspraken gaan maken rondom de jongeren en het onderwijs, maar allen met een eigen verantwoordelijkheid. Dus de basisvaardigheden zitten écht bij het onderwijs, preventie en zorg écht bij het samenwerkingsverband. En die brede ontwikkeling, dat is eigenlijk waar u als raad ons de input op mee kunt geven, of in ieder geval, waar u ook uw wensen in duidelijk kunt maken, want dat is iets waar de gemeente de stappen op zet. Ik denk dat we nu naar de volgende sheet. Nou, welkom; dat heb ik eigenlijk al gedaan. Dat hebben we wel gedaan. Nou, wat is nou de aanleiding om te komen tot een Dordtse Onderwijsvisie? In 2020 is de Dordtse Onderwijsvisie vastgesteld voor nul tot twaalf jaar. Ook in die onderwijsvisie wordt nadrukkelijk gesproken over doorgaande leerlijnen. En de doorgaande leerlijn stopt uiteraard niet na het PO, maar gaat daar juist verder. Er was geen afsprakenkader met het voortgezet onderwijs, om de samenhang tussen die drie net benoemde speerpunten, om daar een afsprakenkader voor te krijgen, zodat je ook met elkaar rondom die jongeren elkaar aanspreken, maar ook weet, wie is waarvan? En, dat is mooi meegenomen, er was een route naar een nieuw integraal huisvestingsplan voor het voortgezet onderwijs, en daarvan hebben we gezegd, laten we nou de inhoud ook koppelen aan de gebouwen. Dit alle was de aanleiding om tot een afsprakenkader te komen. Maar het doel is een gedeelde onderwijsvisie voor het Dordtse voortgezet onderwijs, aansluitend bij die drie speerpunten van de Dordtse Onderwijsvisie nul tot twaalf jaar. Wat ons betreft stopt het ook weer niet na deze visie. We hebben vervolgens ook nog het middelbaar beroepsonderwijs en het hoger onderwijs, wat hier weer een logisch vervolg op zou moeten zijn. Maar daar hebben we weer een ander proces voor te lopen, wat ook nadrukkelijk raakt aan onder andere Glansrijke Toekomst, waar we op een ander moment weer op terug zullen komen. Dus dit is in ieder geval het afsprakenpakket waar we het vandaag over willen hebben. En dan ga ik denk ik nu het woord doorgeven aan Ingeborg.

De voorzitter: Dank, wethouder Van Benschop. Ga uw gang, mevrouw Levering, van de ambtelijke ondersteuning.

Mevrouw Levering: Ik wilde inderdaad al starten. Ik wil jullie graag eerst wat vertellen over het proces dat we gelopen hebben, om tot deze conceptvisie te komen. Want dat is wat er nu voorligt, nog geen definitief stuk, maar echt een concept, waarop u nog in de gelegenheid wordt gesteld om aandachtspunten en aanvullingen mee te geven.

Er is vanaf het begin af aan gestart als een gezamenlijk traject, met de drie partijen die nu al een aantal keer genoemd zijn, dus de gezamenlijke scholen voor het voortgezet

onderwijs, samenwerkingsverband en de gemeente. En om die reden onder andere is er ook voor gekozen om met een externe partij te werken, dat is landelijk onderwijsadviesbureau Sardes. Daar staan ook de personen die hier aan hebben meegewerkt, Karin, Puk en Sien, die staan hier genoemd. Sardes heeft uiteindelijk de opdracht gekregen om ons te begeleiden bij deze, bij de totstandkoming van deze visie, en ook in het voortraject om te komen tot die startfoto. Dus, hoe staan we er nu voor? Even kijken, er is zowel een regiegroep, als een visiegroep is er opgesteld. In de regiegroep zitten deze personen, dus de drie bestuurders van de drie partijen. En de rol van die regiegroep is dus ook om zicht te houden op de voortgang en uiteindelijk ook besluiten te nemen, waar de visiegroep de zaken voorbereidt. Op de volgende sheet zie je de personen die in de visiegroep hebben deelgenomen, dus dat zijn mensen uit het werkveld van de verschillende organisaties. En die zitten ook nadrukkelijk in die visiegroep, niet alleen namens hun eigen organisatie, maar als vertegenwoordiger van de hele achterban. Eerst is er dus een startfoto gemaakt om de stand van zaken weer te geven en daarna zijn de gesprekken gevoerd. Die startfoto, er is, met de visiegroep is er bepaald welke indicatoren we daarvoor in beeld moeten brengen. En toen is Sardes dus gestart met die dataverzameling. Dat gaat om heel diverse informatie, dus zowel openbare data, als data die we vanuit die drie partijen hebben aangeleverd, maar ook gesprekken die zij gevoerd hebben, een vragenlijst die er onder de school is uitgezet en rondetafelgesprekken. Daar zal ik zo ook nog iets meer over vertellen. En in die visiegroep is dus ook uiteindelijk die startfoto, die u als commissie nu ook ontvangen heeft, die is vastgesteld. Er zit een beetje een disclaimer bij, in de zin dat het nooit helemaal compleet kan zijn. Plus, het is natuurlijk een momentopname, die startfoto. Op de volgende sheet zie je ook de rondetafelgesprekken die er gevoerd zijn. De sessie met de leerlingen, die was heel goed bezocht, het was ook een hele leuke sessie, heb ik meegekregen, ik was daar zelf niet bij, heel veel input gegeven. Maar sommige andere gesprekken waren, was gewoon wat beperktere deelname. Dus we hebben in de visiegroep ook met elkaar gekeken, kunnen we dit nu echt gebruiken, moet er meer info verzameld worden, of is dit het? En we hebben wel gezegd, het is allemaal herkenbaar, dus we kunnen er ook gewoon mee verder, ook al weten we dat het ... Ja, je wil altijd meer, meer informatie. De bevindingen uit de startfoto, die gaan we zo toelichten per speerpunt. Wat waren bijzondere uitkomsten en waarom zijn die onderdelen dan opgenomen in de conceptvisie? En wat nog even goed is om te weten, dat heeft u ook denk ik gezien in het conceptstuk, dat er ook twee voorwaardelijke afspraken werden genoemd. Het kwam heel duidelijk naar voren dat het personeelstekort, de moeite om aan voldoende en goed personeel te komen binnen het onderwijs, dat dat soms belemmerend werkt voor de ambities en afspraken. Dus die staat bij de voorwaarden, willen we ook met elkaar aan werken. En ook die samenwerking, overleg en een gezamenlijke aanpak. Dan komen we bij de toelichting op speerpunt één. En dan ga ik het woord doorgeven aan mijnheer Beijeman.

De voorzitter: Nou, dat ga ik doen. Nee, dat geeft niks hoor, maar dat is gewoon een beetje de volgorde die we hier hanteren. Ik ben, vanavond mag ik uw voorzitter zijn.

Mevrouw Levering: Natuurlijk.

De voorzitter: En ik ga de mensen het woord doorgeven. Maar dat is, dat maakt niet zoveel uit hoor. Ga uw gang, mijnheer, nou ben ik uw naam kwijt.

De heer Beijeman: Dank u, voorzitter. Mijn naam is Rob Beijeman. Ik kan me voorstellen dat je van je à propos raakt. De basisvaardigheden, die zijn al heel veel genoemd natuurlijk, daar krijgt het onderwijs behoorlijk wat subsidie voor. Omdat op dit moment, en als we naar Dordt kijken, dat ongeveer 20 procent van de schoolverlaters als functioneel analfabeet van school gaat, dat er nog een aantal leerlingen echt slecht lezen. En dan hebben we het ook nog over rekenen en dat soort vaardigheden. Dus dat moet absoluut de speerpunten zijn voor het onderwijs in Nederland, en zo zeker voor Dordt. In Dordt is het eigenlijk nog iets minder gesteld, dat heeft met allerlei oorzaken te maken, kunt u ook lezen in de foto. Maar dat heeft ook wel met een lange ontstaansgeschiedenis van Dordrecht te maken. Het lerarentekort is één van de dingen die ons echt ook tegenwerkt. Op moment staan er ongeveer driehonderd vacatures Nederlands open in het land. Bij elkaar zijn het er ruim drieduizend. Dus ik zie een aantal herintreders die van harte uitgenodigd worden, zie ik nu al. Maar in ieder geval zorg over. En dat betekent dat een integrale aanpak rondom de basisvaardigheden op scholen echt voorwaardelijk is. Dat is niet nieuw. Het mooie is dat de onderwijsvisie nul tot twaalf daar echt nu stappen in het maken is door extra lessen, extra inzet. Dus we hopen dat, of tegen de tijd dat ze overstappen, dat ze eigenlijk al beter naar voren komen als hun voorgangers. En daar moeten wij op doorborduren. Verder is de overgang van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs is een vaak genoemde, dat die warme overdracht, die verschilt heel erg per school en ook per stichting. Daar willen we aan werken. Een andere is dat de uitstroomniveaus van de ISK, wij hebben, onze stichting heeft de ISK in huis. Deze leerlingen die stromen eigenlijk stelselmatig lager uit als dat hun vermogens zijn. Dat kan ook niet anders, ze krijgen twee jaar de tijd om de taal machtig te worden. Gemiddelde tijd om dat écht een beetje te doen is vijf of zes jaar. Dus zij komen met taalachterstand binnen en dat betekent dat ze ook op een minder niveau gaan beginnen. Dat betekent niet dat ze in hun leven niet op kunnen klimmen, maar ze hebben daar langer de tijd voor nodig en ze hebben meer tegenwerking. Je kan allemaal de verhalen lezen over het tegenwerken bij stages, of bij beroep zoeken, op moment dat je een andere naam, tenminste, een naam hebt die niet Nederlands, op je cv zet. De volgende, volgens mij is er nog één. We gebruiken hierbij de referentieniveaus voor taal en rekenen, dan zien we dus dat de Dordtse jeugd daaronder zit. Daarbij gaan we met taalverwerving in leesbevordering aan de slag. Er zijn al contacten met bibliotheken gelegd. Ook die krijgen subsidie voor de basisvaardigheden. De overgang PO-VO. Het mooie is dat er op dit moment weer een subsidieronde is, helaas een subsidieronde, maar het is in ieder geval een subsidieronde voor de overstap van PO-VO te versterken. Het onderwijs aan nieuwkomers; zijn we samen met de gemeente heel druk bezig om daar meer vorm aan te geven. Nou, niet meer vorm, er moet meer onderwijs gegeven worden. Daar waar onze ISK drie jaar geleden ongeveer tachtig, negentig leerlingen had, zitten we nu ongeveer bij vijfhonderd leerlingen. En je moet je voorstellen dat je daar ook geschoold personeel voor moet vinden, laat staan ruimte. Dat is ook iets.

De overgang voor het voorgezet onderwijs naar het vervolgonderwijs is ook een aandachtspunt. Glansrijke Toekomst wordt genoemd. Maar zo zijn er andere initiatieven om die overstap naar het mbo, de overstap naar het hbo en naar de Uni, om die te verbeteren, maar die worden in het plan verder uitgewerkt. Maar dit zijn wel de hoofdthema's die er zijn. Niet heel spannend, maar eigenlijk wel weer terug naar de basis waar het over moet gaan. Volgens mij waren dit mijn sheets. Dank u, voorzitter.

De voorzitter: Dank, heer Beijeman. Ik heb uw naam weer onthouden. Dan ga ik even kijken naar de dames. Mudde of Kooij, wie mag ik het woord geven? Ga uw gang.

Mevrouw Mudde: Volgende sheet. Dank je wel. Speerpunten preventie en zorg. Wat u ook heeft kunnen zien in het onderzoek is dat het welbevinden van de leerlingen wat zorg en aandacht vraagt. Stress, pesten, tot ook met name de samenwerking met onderwijs, en tussen onderwijs en jeugdhulp. De signalering bij de sociale teams, als het gaat om uitval, dreigend uitval, meer ook vanuit de zorgkant. Behoeftte aan expertise ten behoeve van preventie, dus ook de handelingsverlegenheid soms bij docenten, als, ik signaleer iets, wat heb ik daarvoor nodig? En hebben we dan de juiste mensen in huis qua zorg in de ondersteuningsstructuur, om eigenlijk preventief schooluitval te voorkomen? Thuiszitten, is een voortijdig schoolverlaters een belangrijke. Er zijn meer, relatief veel thuiszitters. Die worden geregistreerd op basis van de standaard registratie bij de scholen. Daar gaan we wel ... En we gaan een project daarop zetten, waarbij we, met drie pijlers, waarbij de doelgroep wordt gedefinieerd van de thuiszitters. En dat we dat ook gaan registreren met elkaar, dus dat we ook met de gemeente het gesprek kunnen voeren over het aantal thuiszitters. En dat doen we niet alleen met de gemeente, maar ook met de zorgpartijen, waaronder de LVS, de lip lift. Pijler één is dus doelgroepenregistratie en de registratie an sich. Pijler twee van dat project is een regietafel opzetten, waarbij we met verschillende partijen de dreigende schooluitvallers, dan wel ook de thuiszitters ... We zien die kinderen, dus dan gaan we ook met ze meelopen om te zorgen dat we ze een keer weer kunnen terugleiden, mogelijk met partieel onderwijs, tot uiteindelijk weer terugstroom naar een onderwijsvoorziening. Pijler drie van dat project is een dekkend aanbod. Hebben wij voldoende voorzieningen in huis, in het Dordtse, als het gaat om de groep thuiszitters weer terug te leiden naar het onderwijs? Dan zou je kunnen denken aan een speciale onderwijsvoorziening, tot misschien wel ambulante docenten, samen met jeugdhulp partijen, die de leerlingen die thuis zitten gaan bezoeken en aan de hand gaan nemen richting weer een vorm van onderwijs. Verder, de samenwerking met het onderwijs, er ligt een soort conceptontwerp, samen met de gemeente, voor de onderwijszorgarrangementen en de zorg-onderwijsarrangementen. Nou, onderwijszorgarrangementen, wat moet je daarin verstaan? Dat is de jeugdhulp in het onderwijs onderbrengen, meer de samenhang met een aantal zorgpartijen gaan opzetten binnen het onderwijs. En de andere kant op, de zorg-onderwijsarrangementen zijn een aantal kinderen, ook thuiszitters, die bijvoorbeeld bij een zorgboerderij verblijven, geen onderwijs volgen. En daar willen wij het onderwijs naartoe gaan brengen. Dus de ontwikkeling, samen met Dordt Sociaal en een aantal zorg-jeugdhulp partijen, de oza's en de zoa's gaan vormgeven. Daarnaast de basisondersteuning, dat zei Rob ook al, dat zou ...

De basisondersteuning binnen alle scholen organiseren zou uiteindelijk ook moeten leiden tot dekkend aanbod in eerste instantie in de school, met preventieve activiteiten en ook ter voorkoming van schooluitval. Dat komt ook terug in de versterkende basis. De integrale aanpak onderwijs en jeugd, wat ik net al zei, de oza's en de zoa's, maar ook de regietafel voor thuiszitters. We zien ze, we laten ze niet meer los. Ja, dat eigenlijk rondom de preventie en interventie, rondom preventie en zorg, die terug gaan komen in de visie. Dank u wel.

De voorzitter: Dank. Wilde u nog iets? Nee, oké. Dan hebben we onze sprekers hebben we ...

De heer Den Boer: Er komt nog een stukje.

De voorzitter: Er komt nog een stukje? Natuurlijk mag u, natuurlijk, ga uw gang. Mevrouw Levering.

Mevrouw Levering: Er kwam inderdaad nog een stukje achterna, achteraan, want we hebben natuurlijk ook nog speerpunt drie, de brede vaardigheden. Die zijn onder regie van de gemeente. Het is overigens niet zo dat elke partij alleen verantwoordelijk is voor het speerpunt waar je voor staat, dat is natuurlijk een gedeelde verantwoordelijkheid. Maar als partij voer je de regie op dat onderdeel. En dat derde speerpunt, brede vaardigheden, is onder regie van de gemeente. Nou, de opvallende bevindingen uit de startfoto, dat was dat heel veel scholen wel redelijk wat aanbod hebben op het gebied van sport, kunst en cultuur, maar dat er naar verhouding erg weinig aandacht nog is voor natuur- en milieueducatie. En ondanks dat er al wel aandacht voor is, wetenschap en techniek, werd dat ook aangegeven als wenselijk dat daar toch meer aandacht aan werd besteed, want daar is nu een basis voor, maar dat kan verder uitgebreid, of naar andere schooltypen ook. Ook werd er aangegeven, onder andere in die gesprekken die er gevoerd zijn ook, er is toch nog meer aandacht ook voor sport en bewegen gewenst, met name ook de koppeling met welbevinden van leerlingen. Ook kwam er uit die startfoto dat er toch voor sommige leerlingen drempels zijn om deel te nemen aan activiteiten. Dat kunnen financiële drempels zijn, maar dat kan ook zijn dat er bijvoorbeeld, als een activiteit niet op de eigen school plaatsvindt, dat ze dan toch niet zo gauw komen. En als laatste, de oriëntatie en de voorbereiding op het vervolgonderwijs, dat dat zeker de aandacht verdient, dus vandaar dat dat ook in de visie terugkomt. Dit zijn de onderdelen die er nu in staan. Voorbereiding van jongeren op de arbeidsmarkt, daar is, even erbij pakken hoor, daar is een koppeling gemaakt met wat scholen nu doen aan loopbaanoriëntatie en begeleiding. Er zijn verschillende dingen over gezegd, misschien moeten we dat eens kritisch tegen het licht houden en kijken hoe we dat praktischer een betekenisvoller voor leerlingen kunnen maken. Er zit een stukje nu in de visie voor extra ondersteuning van kwetsbare jongeren, voor wie het eigenlijk op voorhand eigenlijk al, dat je zou kunnen zeggen, ze hebben een stukje extra ondersteuning nodig bij die overstap. Het extra aanbod vanuit het onderwijs, dat gebeurt nu al wel qua buitenschoolse activiteiten. Maar er staat nu, is opgenomen in de visie dat we streven naar een uitgebreider activiteitenaanbod. Er zijn ook scholen die al werken met de regeling School en Omgeving, of daarmee nu gaan werken.

En verder zijn de onderdelen die hier genoemd worden, sport en bewegen, kunst en cultuur, natuur en milieu, wetenschap en techniek, zijn allemaal al wel onderdelen waar de gemeente nu op investeert. Er is natuurlijk contact gezocht met de collega's intern, de ambtelijke ondersteuning die daarbij betrokken zijn, en hebben we gekeken waar we nog ambities en afspraken daarover konden opnemen. Tot zover over de speerpunten. Het vervolg in het proces is, we hebben, net als dat we hier nu met de raad dit doornemen, hebben we dat ook met het onderwijsveld, met de hele achterban gedaan, alle VO-scholen, op 8 februari. Vandaag natuurlijk hier in de raadscommissie. En nadien wordt al die input verwerkt en besproken in die visiegroep en regiegroep. En het kan ook zijn natuurlijk dat er toch tegengestelde input gegeven wordt, dus daar zal dan ook een besluit over moeten worden genomen, wat nemen we wel of niet op, want het blijft een gezamenlijk stuk. En dan hopen we de definitieve versie te kunnen opstellen en uiteindelijk ondertekenen. Dat was eigenlijk de toelichting van ons uit.

De voorzitter: Nou, dank. En ook volgens mij een heldere toelichting van zowel de ambtelijke organisatie, als het samenwerkingsverband. Ik ga nu eventjes rondkijken naar de commissie voor het vragen van technische vragen, zodat deze nog beantwoord kunnen worden door de gasten die hier aan tafel zitten. Ik keek als eerste naar links, en dames gaan voor volgens mij, mijnheer Kleinpaste; heeft u geen moeite mee volgens mij. Dus mevrouw Jager van Beter Voor Dordt, en daarna kom ik richting de heer Kleinpaste. Ga uw gang, mevrouw Jager.

Mevrouw Jager: Dank u wel. Even mijn andere bril erbij pakken.

De voorzitter: Helemaal goed.

Mevrouw Jager: Nou, de vragen waren, gaat u akkoord met de conceptvisie? En heeft u nog aanvullingen, dan wel opmerkingen?

De voorzitter: Ik wil ... Even, heel even, mevrouw Jager. We gaan alleen technische vragen stellen, dus even ...

Mevrouw Jager: Dat stond niet in het stuk.

De heer Den Boer: Zo meteen. Zo meteen gaan we de rest doen.

De voorzitter: Zo meteen. Nu. Daarna gaan we de rest doen. Dus we gaan nu eerst technische, want daarvoor zei ik ook, technische vragen, zodat die nog beantwoord kunnen worden door de mensen die aan tafel zitten. En daarna mag u nog een toelichting geven op hetgeen wat ...

Mevrouw Jager: Nou, het is maar een hele korte, maar goed. Van de vragen had ik er maar eentje geselecteerd. Ik moet even zeggen, we hadden er veel meer, een aantal, nou, niet heel veel meer, maar toch een aantal. En die sturen we gewoon per mail door naar de wethouder nog voor, nog net in het weekend. Is dat goed?

De voorzitter: Volgens mij is dat... Technische vragen zijn altijd goed om dat even via de griffie te doen, dan komt dat ...

Mevrouw Jager: Ja, anders wordt het later. Dat gaan we doen.

De voorzitter: Is prima, ja hoor.

Mevrouw Jager: Maar wat wél een vraag was bij ons, wat wordt er verstaan onder doorzettingsmacht?

De voorzitter: Wie mag ik daar het woord voor geven? Ga uw gang, mevrouw Kooij.

Mevrouw Mudde: Soms zie je bij een dreigende... Sorry?

De voorzitter: Mevrouw Mudde. Dat doe ik even voor de band, vandaar ...

Mevrouw Mudde: Ja, precies.

De voorzitter: Ga uw gang.

Mevrouw Mudde: Soms zie je dat er heel veel mensen heel bevlogen bezig zijn om iets te gaan organiseren, om te voorkomen, bijvoorbeeld de overgang van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs, het vinden van een passende plek. Daar zijn gedragswetenschappers bij betrokken, zorgcoördinatoren, er zijn ib'ers bij betrokken, intern begeleiders, er zijn mensen vanuit Dordt Sociaal bij betrokken. Maar wie gaat er nou eens een klap op geven? Dus de doorzettingsmacht om uiteindelijk een besluit te nemen. Zo moet je dat ...

Mevrouw Jager: En die wordt gewoon bepaald.

Mevrouw Mudde: Dat kan verstevigen.

De voorzitter: Mevrouw Jager, zou u dat alsjeblieft via de voorzitter willen doen?

Mevrouw Jager: Sorry, voorzitter.

De voorzitter: Ga uw gang.

Mevrouw Jager: Voorzitter, dus dat betekent dat dat wordt beschreven, dat in het ene geval is dat die organisatie of die persoon, en zo kunnen daarvoor verschillende dingen, verschillende namen staan. Begrijp ik dat goed?

De voorzitter: Ga uw gang.

Mevrouw Mudde: Een regisseur, dus iemand ...

Mevrouw Jager: Oké.

Mevrouw Mudde: Die wordt aangewezen als, hij is voor mij en ik laat hem niet meer los.

Mevrouw Jager: Oké.

Mevrouw Mudde: En ik ga soms misschien ook een besluit forceren bij een school, of bij een zorgorganisatie.

Mevrouw Jager: Helder, dank u wel.

De voorzitter: Dank. Dan ga ik nu naar de heer Kleinpaste, van Gewoon Dordt. Ga uw gang.

De heer Kleinpaste: Dank u wel voorzitter. En als u met toestaat, heb ik twee vragen naar aanleiding van de presentaties. De eerste vraag is of er een kort sfeerbeeld te geven is van de sessie met het onderwijsveld van 8 februari, want ik ben wel benieuwd naar een eerste reactie op deze zelfde presentatie. En de andere vraag wordt een beetje ingegeven door de uitspraak die vrij bekend is, als je doet wat je altijd al deed, krijg je wat je altijd al kreeg. Wat gaan de drie partijen die ik best gloedvol in dit visiedocument hoor praten over wat er moet gebeuren, wat gaan die nou concreet morgen anders doen om ook een andere uitkomst te krijgen? Want het papier is geduldig, maar ik ben ook heel nieuwsgierig naar welke concrete vertaalslag al te melden is.

De voorzitter: Dank, mijnheer Kleinpaste. Wie mag ik hier het woord over geven van de gasten, of? Mijnheer Beijeman.

De heer Beijeman: Doe ik alleen de eerste vraag, die was makkelijker. Het sfeerbeeld. Van alle scholen waren er twee mensen, dus het was een goed gevulde zaal. We hebben, in drie rondes hebben we de speerpunten afgepeld. Er zaten mensen vanuit bestuurders, er zaten directeuren, er zaten teamleiders, er zaten docenten. En uiteindelijk werd het een zeer gedragen stuk, wel met aanvullingen. En vooral ook met, wat gaan we nu doen? Dus dat is ook wel, komt wel een beetje tegemoet aan uw volgende vraag. Maar in ieder geval een gedragen stuk, waar iedereen zich in herkende, maar ook de gezamenlijkheid meer gaan dragen. Als we het over doorzettingsmacht hebben, dan gaat het ook bijvoorbeeld over gezamenlijkheid. Dat je gezamenlijk afspraken maakt over, af en toe heb ik er even niets meer over te zeggen, ondanks dat het over mijn school gaat. Dat gaat over doorzettingsmacht en het anders doen. Dus ik was er heel blij mee. Een zeer geanimeerd gesprek, en er zijn wel behoorlijk wat notities gedaan. Maar niet dat we denken, nou, het is een stuk wat volslagen alles mislaat. Tweede vraag, wat gaat u nu concreet anders doen? Ik kan het hoogstens voor het onderwijs naar raden. Ik kan het voor mijn eigen organisatie hopelijk zeggen. Maar wat er anders? Als het over basisvaardigheden gaat, gaat het eigenlijk weer om ... En wat doen we anders? Misschien doen we wel weer hetzelfde als twintig jaar geleden, en dat is, focus op wat er echt moet gebeuren in het onderwijs. En als ik nou weer in de krant lees dat het nu weer de week van, wat is het, verliefdheid of lentekriebels.

De heer Kleinpaste: Lentekriebels.

De heer Beijeman: Daarna, hiervoor hebben we dat de verlichting moet kloppen. Daarna hebben we de week van het geld. Als we die dingen nu allemaal niet hoeven te doen en weer ons gewoon zes, zeven uur Nederlands in de week geven, rekenvaardigheden, misschien gaat het daar wel over. En dan is het niet anders, maar opnieuw het weer gaan doen waar we voor opgeleid zijn, en dat is de basis weer in orde brengen. Dat is echt voorwaardelijk. En ik wijs niet al die andere dingen af, alleen, we kunnen niet alles in diezelfde tijd. En dat is wel waar het over gaat. En dan moeten we ... Kijk, het plan is nu de ambitie, de ambitie uitwerken naar gedragingen en acties. Dat moet nog gebeuren, maar er wordt al keihard gewerkt in de scholen. Voor de andere omgeving kijk ik naar de overkant en links van me. Dank u.

De voorzitter: Wilt u daar ook nog een antwoord opgeven? Ga uw gang.

Mevrouw Levering: Ja, graag. Ik wil daar graag wat op aanvullen. Want wat we in die zin anders gaan doen, is met name ook dat we nu die afspraken vastleggen. Daar start het nu mee met de visie. En als dit eenmaal is vastgesteld, dan komt er een uitvoeringsprogramma waarin we dus, en een structuur van werkgroepen of iets dergelijks, waarin we gaan kijken, wat moeten we nou gaan doen om dit waar te maken, om deze afspraken en ambities te realiseren? En dat was er nog niet. Wat niet wil zeggen dat er natuurlijk niks gebeurde in samenwerking. Maar die structuur en die afspraken, die waren er nog niet. En dat gaat een, als het goed is, een groot verschil maken.

De voorzitter: Voldoende antwoord op uw vraag, mijnheer Kleinpaste?

De heer Kleinpaste: Ik ben positief gestemd met de antwoorden, ja.

De voorzitter: Kijk, dat is altijd mooi. Zijn er commissie- of raadsleden die nog technische vragen hebben? Ik zie de vinger van de heer Van Ballegooijen. Ik wist het even niet meer hoor. Mijnheer Van Ballegooijen.

De heer Van Ballegooijen: Dank u wel, voorzitter. Een paar vragen. Allereerst, in de visie op pagina 7 staat het een en ander over taalniveau. En er staat ook, op het gebied van lezen kan er op korte termijn wat gebeuren om met name het leesplezier te bevorderen. Dat is op zich heel goed. Maar we vroegen ons af of er ook met de langere termijn rekening, wat op langere termijn ... Mis ik dat, of is dat, of lees ik daar dan langsheen, zullen we maar zeggen? Zoals de lange termijn voor het bevorderen van leesvaardigheid. En dan één pagina daarvoor, pagina 6, daar staat het een en ander over de voorwaarden van voldoende gekwalificeerd personeel. Daar staat ook een doelstelling eigenlijk, soort van, bij het eerste pijltje, om het lerarentekort proberen op te lossen vanuit gezamenlijkheid, dus Dordrecht breed. Wij vroegen ons af, hoe gaat dat SMART, als doelstelling, dus specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdsgebonden gemaakt worden, die doelstelling? Hij is nu nog vrij open, breed, vaag. Dus hoe gaat dat wat specifiek gemaakt worden, zodat we dat ook, nou ja, dan echt kunnen weten, wat kunnen we verwachten van de maatregelen?

En tot slot daaraan gelinkt, worden ook, want er staat ook dat er naar creatieve manieren gezocht gaat worden, wordt er dan bijvoorbeeld ook gedacht aan zaken als sociale stages voor leerlingen van havo, vwo, qua bijles? Of moeten we aan andersoortige oplossingen denken? Dank u wel.

De voorzitter: Dank, mijnheer Van Ballegooijen. Wie mag ik daarover het woord geven? Ja, mevrouw Levering, ga uw gang.

Mevrouw Levering: Wat betreft de leesvaardigheid, er staat inderdaad, korte termijn. Maar in de ambities en afspraken die eronder staan, staan ook wel wat langetermijndoelen genoemd. Dus dat is meer de omschrijving denk ik in de tekst daar, want het is meer om aan te geven, hier kun je meteen mee starten. Lange termijn is onder andere hoe de bibliotheek bijvoorbeeld nog meer op het voortgezet onderwijs gaat inzetten en ondersteunen. De tweede vraag gaat over het lerarentekort, ik zoek het er even bij, en de aanpak. Dat is eigenlijk, er is nu een groep die zich daarover buigt, die staat er ook in genoemd, passie voor onderwijs. Er zijn nu volgens mij niet of nauwelijks VO-besturen bij aangesloten. En dat staat hierin beschreven, nou, daar willen we, ook voor het VO willen we daar een gezamenlijke aanpak op ontwikkelen. Dus dat moet dan ook vanuit ... Dat voert te ver om het hierin te beschrijven wat er daadwerkelijk gaat gebeuren, maar dat zou dan vanuit die groep kunnen uitgewerkt gaan worden, inderdaad concreet uitgewerkt. De derde vraag, creatieve manieren, hè? Creatieve manier om het aan te pakken. Nee, heb ik niet direct een antwoord op. Wil jij aanvullen?

De voorzitter: Ga uw gang, mijnheer Beijeman.

De heer Beijeman: Creatieve manieren kunnen hier ook ontstaan natuurlijk, daar gaat het vooral om. Op het moment dat we het al bedacht hebben is het niet creatief meer. Dus we staan echt wel open voor heel veel. Zo'n voorbeeld als eerste klas, dat is ooit weleens uitgedaan, dat je naast je studie ook bijles gaat geven, tutoring systemen. Dat zijn zeker dingen die helpen, zeker in het bijles gebeuren. Puur om mensen voor de klas te krijgen, dat is een ander probleem, want je wil gekwalificeerd personeel. De onderwijsregio's zijn in oprichting, zijn opgericht. Daar willen wij graag ook wel een Dordts onderdeel van maken. Ik denk dat er voor Dordt echt wel te winnen is. Dat moeten we ook zeker samen doen met de gemeente. Want ik denk dat, wat we zien is dat mensen op korte termijn best wel een stukje willen rijden voor hun werk, maar op langere termijn zich willen vestigen in de stad waar ze zich goed voelen. Betekent iets voor het vestigingsbeleid voor onderwijzers, en dat betekent ook iets over parkeerbeleid. Maar dat hebben we op een ander moment weleens een keer genoemd en dat zal ik nu niet doen. Oeps. Maar dat zijn wel de dingen waar het over gaat. Het smartificeren, uiteindelijk moet het zo SMART zijn, dat elke les gegeven wordt door een gekwalificeerd onderwijzer, dat is de wet. Alleen we kunnen er niet aan voldoen, dus we hebben daar iedereen bij nodig. Betekent dat we ook echt op zoek gaan naar zij-instromers, mensen die altijd ambitie hebben, die ook verleiden om het onderwijs in te gaan. Maar ook de parttimers verleiden om wat grotere parttime banen te gaan nemen.

Op moment dat in het onderwijs er ongeveer 20 procent, nou, 10 procent meer lesgegeven wordt door iedereen, hebben we het probleem opgelost, hoeven we geen nieuwe mensen erbij hebben. Maar dat hebben we nog niet voor elkaar, want het is ook een baan die eigenlijk alleen maar parttime uit te voeren is volgens parttimers. Dus het is nog wel een moeilijk onderwerp, maar wel waar oplossingen zitten. Het enige nadeel is dat we echt op moeten boksen tegen Rotterdam. Dat is een vrij, nou, laat ik het een robuuste campagne doen waarbij het personeel uit Dordt weggekocht wordt. Zo simpel is het. En dat zijn dingen die echt op landelijk niveau en provinciaal niveau ook hun aandacht verdienen. En daar moeten we mee aan de slag. Dank u.

De voorzitter: Dank, mijnheer Beijeman. Ik hoor van wethouder Van Benschop dat ze ook nog even wat aan wil vullen, en misschien dat dat helpt voor uw vraag die er nog staat. Ga uw gang.

Mevrouw Van Benschop: Nou, ik werd even getriggerd door dat verhaal van de heer Beijeman, om daar nog even op aan te vullen dat we nu heel druk bezig zijn met onze arbeidsmarktaanpak. En daarin definiëren we ook wel beroepen die voor onze regio echt van groot belang zijn. En het onderwijs is er daar één van. Ook dat is niet zaligmakend, ook daar gaan we niet het hele probleem mee oplossen, maar dat zijn wel manieren om de koppeling te zoeken tussen de ambities die we met elkaar vastleggen en wat hebben wij daar vanuit onze rol dan ook weer in te doen? Dus, we hebben het er wel eerder over gehad, het Regionaal Werkcentrum dat met ecosystemen gaat werken en dergelijke. Nou, één van die ecosystemen kan dus ook zijn, het onderwijs op zich, of mogelijkheden om zij-instromers op te leiden. Dus het is wel iets wat je vanuit verschillende disciplines moet benaderen. En ook daar gaat natuurlijk een visie wel bij helpen, dat je een gezamenlijk beeld hebt, waar willen we naartoe?

De voorzitter: Dank voor de aanvulling. Mijnheer Van Ballegooijen, nog een aanvullende vraag?

De heer Van Ballegooijen: Dank u wel, voorzitter. Ik ben overigens heel blij met het heldere en uitgebreide antwoord. Eén vraag nog voor mevrouw Levering. U had het over de passie voor onderwijs, dat dat geconcretiseerd nog gaat worden. Mag ik er dan vanuit gaan dat dat, als dat concreet is, dat dat ook weer voor komt te liggen voor ons, dat wij daar ook in ieder geval deelgenoot van worden?

De voorzitter: Mevrouw Levering.

Mevrouw Levering: Nou, het passie voor onderwijs is een bestaande club mensen die al binnen het primair onderwijs zich hierop richt. En wat er nu in de visie is opgenomen is, we kijken of dat we daar als VO-besturen bij aan kunnen sluiten. Dus dat is nog niet in kunnen en kruiken, dat kan ook een andere variant worden. En dat is niet iets wat automatisch denk ik hier in de commissie of in de raad terugkomt, maar waar zeker op ... Als we rapporteren over de voortgang van deze visie, als die zou zijn vastgesteld, dan kan dat natuurlijk ook weer aan de orde komen hier.

De voorzitter: Eén aanvullende vraag nog?

De heer Van Ballegooijen: Ja, misschien ter verduidelijking, voorzitter. Het ging me eigenlijk voornamelijk niet eens zozeer specifiek om passie voor onderwijs. Ik noem dat wel, maar het gaat me meer specifiek om die gezamenlijke aanpak om het lerarentekort, waarvan u zei, die moet nog keer geconcretiseerd worden, en ik noemde dat passie voor onderwijs, maar dat was misschien wat verwarrend. Daar was eigenlijk de vraag op gericht. Maar ik denk dat het antwoord dan nog steeds staat, vermoed ik. Dank u wel.

De voorzitter: Dank. En het is ook een visiedocument, de uitwerking daarvan, die moet nog komen, die komt toch ook uw kant op. Zijn er nog ... Ja, ik zie nog een vraag daar in de hoek. Mevrouw Van Herwijnen, ga uw gang.

Mevrouw Van Herwijnen: Dank u wel. Ik had nog even een vraag aan mevrouw Levering over dat extra aanbod. U gaf in de presentatie al aan dat er op scholen echt wat meer aandacht is voor sport en voor cultuur, maar dat natuur en milieu echt nog wel achterblijft. Hoe wordt gezorgd voor de bewustwording voor dat belangrijke onderwerp en hoe dat meer in het onderwijs kan worden geïntegreerd?

De voorzitter: Wie? Mevrouw Levering.

Mevrouw Levering: We hadden even overleg over wie de vraag gaat beantwoorden, inderdaad. De eerste vaststelling was, het is, het blijft gewoon achter ten opzichte van de andere activiteiten, dus vandaar dat het er ook zo nadrukkelijk in is gekomen. En het sluit ook aan bij de visie die er vanuit de gemeente zelf is opgesteld op natuur- en milieueducatie. Maar er staat ook in, we willen ons op alle scholen richten en elke jongere moet hiermee in aanraking komen, dus ook het voortgezet onderwijs. Maar in de praktijk zien we dat er, dat die visie op NME, dat die nog niet helemaal is geïmplementeerd. Dus deze afspraak, die geeft ons ook weer handvatten om daarmee verder te gaan, in samenspraak met de aanbieders, met Weizigt en Biesboschcentrum. Wil je aanvullen?

Mevrouw Van Benschop: Nee, nee.

De voorzitter: Nee? Dank. Dan zag ik nog een vinger. Was u dat nou, mevrouw Jager, of niet?

Mevrouw Jager: (Buiten de microfoon) Nee, als we klaar zijn met de technische, dan heb ik ook nog wel ...

De voorzitter: Ik kom zo, ik ga dadelijk aan uw wensen voldoen. Nee, het gaat even over de technische vragen. Als we de technische vragen, als we de technische vragen hebben gehad, dan wil ik nu de commissies vragen. En volgens mij krijgt mevrouw De Jager dan als eerste het woord, want die zit echt te trappelen, te popelen om te reageren op de vraag van het college wat de raads- en commissieleden vinden van deze conceptvisie. Nou, omdat mevrouw De Jager zo zit te popelen, ga ik als eerste het woord geven aan mevrouw Jager. Ga uw gang.

Mevrouw Jager: Dank u wel, voorzitter. Beter Voor Dordt heeft er gisteravond nog uitgebreid over gesproken. Wij missen een aantal dingen, zoals bijvoorbeeld de organisaties die stages begeleiden en verzorgen. Die zie ik nergens komen in organisaties waarmee gesproken wordt. En ik heb van alles heb ik maar één puntje gepakt. En wij denken verder dat de integratie van leerlingen met een vso perspectief alleen kan slagen met voldoende inzet van mensen en middelen, want daar hebben jullie het ook steeds over. En dat is nou precies volgens mij, dat zeiden jullie net ook al, dat is waar het wringt. En dat is op meerdere plaatsen, dat het wringt op mensen en middelen. Dus het is een prachtig plan, het is een prachtige visie, maar ja, mensen en middelen moeten eerst komen denk ik, want anders dan gaat het toch niet lukken. En vooral dat, nou ja, mijnheer had het net al over de mensen die gevonden moeten worden, maar de middelen die zijn ook niet om uit te vlakken, natuurlijk. Vragen wat er onder doorzettingsmacht wordt verstaan, dat hebben we al gedaan. Verder hebben we dus nog een flink aantal vragen, maar die sturen we per mail door. En ik ga even een knuppeltje in een hoenderhokje gooien. Zeker voor waar het onderwijs aan jongeren betreft, zou ik persoonlijk graag een speerpunt aan het geheel toevoegen. En dat speerpunt is sociale vaardigheden. Mijn persoonlijke mening, ik vind dat rekenen, taal, is allemaal ontzettend belangrijk, maar als je ziet hoe ze met elkaar omgaan af en toe, dan denk ik, nou, een potje sociale vaardigheden zou ook geen kwaad kunnen. Dus, en dan vinden wij, even kijken hoor, moet ik even doorscrollen. Wat vinden wij van het concept van de visie? Nou, het ziet er best goed uit. En vinden we het goed? Ja, voorlopig wel, maar we wachten wel even de definitieve versie natuurlijk af voordat we zeggen dat we het echt goed vinden. En verder, wat was de tweede vraag ook alweer? Nou, dat kan ik zo gauw niet vinden. Maar in ieder geval, al onze verdere opmerkingen, die sturen we dus gewoon nog voor maandag door naar de wethouder, en dan kunnen ze nog meegenomen worden.

De voorzitter: Helder.

Mevrouw Jager: En dan gaan ze maar later, want anders dan heb je er twee.

De voorzitter: U heeft het drie, u heeft het drie keer gezegd, dus u krijgt ze drie keer terug.

Mevrouw Jager: Oké.

De voorzitter: Nee hoor, de wethouder die heeft het al genoteerd en ze komen er ...

Mevrouw Jager: Ze komen eraan.

De voorzitter: Ze komen eraan.

Mevrouw Jager: We gaan even een paar dagen weg, dus dan kan het even niet.

De voorzitter: Dan ga ik eventjes verder kijken. Wie mag ik verder het woord geven over het richting geven, of wat vinden de commissieleden of de raadsleden van deze conceptvisie? Dan zag ik mevrouw Van Herwijnen, die was net ietsje eerder, ik kan er niks aan doen. Mevrouw Van Herwijnen, ga uw gang? Ik ben niet gekleurd hoor.

Mevrouw Van Herwijnen: Dank u wel. Ik denk dat ik me dan eventjes moet richten op mevrouw Mudde, is het volgens mij? Ik had eigenlijk de vraag of dat er gefaciliteerd wordt in het oprichten van een Gender and Sexuality Alliance op scholen. Dus dat scholieren een, zich kunnen versterken in een groep om de veiligheid op school te bespreken.

De voorzitter: U krijgt daar nu nog geen antwoord op hoor. Dit is gewoon wat u mee wilt geven en wat u ervan vindt en wat u mist, wat u nog aan het college mee wil geven.

Mevrouw Van Herwijnen: Ja, die is ...

De voorzitter: Volgens mij heeft de wethouder hem genoteerd. Hij komt dadelijk uw kant op.

Mevrouw Van Herwijnen: Super, dank je wel.

De voorzitter: Wie mag ik dan het woord ... Mijnheer Kleinpaste, ga uw gang.

De heer Kleinpaste: Dank u wel, voorzitter. Ik kan een lang verhaal of een kort verhaal houden, maar laat ik het maar bij een kort verhaal houden, in dit geval. Want ik ben eigenlijk heel erg tevreden over dit wat er aan visie ligt. Goede uitgangspunten, goede speerpunten. En ik ben blij dat de drie samenwerkingspartners er blij van geven dat het ernst is om echt samen op te trekken. Dus dat is hartstikke mooi. In eerdere besprekingen heb ik al vaker aangehaald dat er uiteindelijk maar één sociaal domein is waar al die jeugdigen en jongeren in vallen, en dat domein heet opgroeien. Dus je moet het echt met elkaar doen, en daarom word ik blij van dit verhaal. Ik hoef ook geen vierde speerpunt, als het gaat om de sociale vaardigheden. Want zo, ik bedoel, er valt altijd genoeg te leren op het gebied van sociale vaardigheden, dat vooropgesteld. Nou ben ik toevallig ook leraar en ook mentor van een groep. Ze zijn afgelopen week op stage geweest, ik kreeg onverkort van alle stagebedrijven terug dat het heel erg sociaalvaardige en vriendelijke jongeren waren, die in die bedrijven en in die organisaties zijn geweest. Dus het komt wel goed met ze, uiteindelijk. Dus laten we daar ook vooral bij stilstaan, het glas is niet halfvol, maar driekwart vol. En natuurlijk moet er een aantal dingen veel beter. We kenden de PISA onderzoeken, we kennen allerlei knelpunten die er liggen. Ik ben blij dat daar in samenhang met elkaar aan gewerkt gaat worden. En dan is het verder zaak om in de voortgang vooral vinger aan de pols te houden om te zien of dat zo gaat lopen. En ja, het knelpunt, ik bedoel, dat ben ik eens met mevrouw Jager, zit 'm in middelen en zit 'm in bemensing. Arm Dordrecht, er gaat weer een leraar Nederlands weg in de zomer. Maar ja, daar zal dus heel veel op gefocust moeten worden. Nou ken ik de ontwikkeling van passie voor onderwijs, dus ik hoop echt dat voor het voortgezet onderwijs ook iets wordt gevonden, om ook een dam op te werpen tegen dat wat er in Rotterdam gebeurt.

Moet ik stiekem erbij zeggen dat ik dan in Krimpen aan den IJssel werk en niet in Dordrecht. Ik zou zeggen, het plan is echt prima. Zorg dat het niet bij een plan en niet bij papier en niet bij vergaderen blijft. Ga aan de slag. Daar ging mijn vraag ook eigenlijk over. En ik proef gewoon dat daar vol op wordt ingezet, dus daar ben ik blij mee.

De voorzitter: Dank, mijnheer Kleinpaste, mooie woorden. Wie mag ik dan het woord geven? Mevrouw Boom, van de VVD, ga uw gang. Hebben we twee woordvoerders, mag dat?

De heer Den Boer: Ja.

De voorzitter: Vanavond wel, mag, toegestaan.

Mevrouw Boom-Vos: Dank u, dank u wel, voorzitter. Ik had het heel even gevraagd aan de griffie of dat ik aan mocht schuiven. Het is mijn portefeuille, en de vorige commissie is al afgelopen, dus ik vind het zo belangrijk, en is fijn dat ik even aan kan schuiven. Dan ga ik stoppen daarover. Wij zijn erg blij met de visie die hier voorligt, en de sporen die hier aangegeven zijn. Blij dat ook aandacht is voor thuiszitters. Ook echt de complimenten voor de moeite die daar het afgelopen jaar is gedaan, en in de visie ook erin staat. De laaggeletterdheid staat er gelukkig ook in. En ik zou echt vragen, behoud die aandacht die jullie er nu voor hebben, want deze is superbelangrijk, zeker ook op langere termijn. Zoals gezegd, laat de basis, zoals in de visie staat, laat de basis op orde zijn, en dan is laaggeletterdheid de eerste basis. En prettig dat er gekeken is naar gekwalificeerd personeel. We snappen dat dat een probleem is, maar dat er naar wordt gekeken. Dus fijn dat het opgenomen is.

De voorzitter: Dank, mevrouw Boom. Ik zou zeggen, neem alle complimenten tot u, ook de wethouder en de ambtelijke organisatie en degenen die hierbij betrokken zijn. Want dat gebeurt niet iedere dag, zal ik maar zeggen. Maar, complimenten moet je altijd goed in ontvangst nemen en mee naar huis nemen dadelijk. Wie mag ik verder het woord geven over deze visie? Of zegt iedereen, nou, wij zijn het eigenlijk allemaal wel eens met deze visie, we zijn blij met deze visie? Want dan ga ik afronden en dan ga ik naar een conclusie dadelijk. Nee hoor, ja, je mag reageren. Ik ga nog even het woord geven aan ... Als iedereen echt niets meer toe te voegen heeft, dan ga ik het woord geven aan wethouder Van Benschop. Ga uw gang.

Mevrouw Van Benschop: Dank u wel, voorzitter. Nou ja, je hoort hier heel vaak voorbijkomen, de ambities hangen samen met de mogelijkheden in middelen en personele inzet. Ik denk dat dat inderdaad iets is waar we in alle beleidsterreinen ongelooflijk tegenaan lopen. Dat gaat niet alleen in deze visie spelen, het speelt overal. Ik heb er wel vertrouwen in, dat gaat zowel over, kunnen we creatieve manieren verzinnen, hoewel we die nog niet uitgewerkt hebben, in het vinden van personeel en het behouden en het binden van personeel? Dat geldt natuurlijk ook voor de manier waarop we sommige dingen in kunnen regelen. Kunnen we meer zaken in collectiviteit doen?

Gaat allemaal misschien meer over jongeren, de thuiszitters of de vso scholen. Kunnen we sowieso breder, creatiever kijken hoe we ook minder mensen nodig zullen hebben? Dat is eigenlijk even een algemene opmerking. Er werd een opmerking gemaakt over de GSA's, de Gender and Sexuality Alliances. Ik weet dat, Dalton heeft er volgens mij sowieso één, maar daar moet het Dalton maar op reageren. Maar dat is ook wel iets wat op scholen op zich wordt georganiseerd, waar het jongerenwerk dan bij aangehaakt wordt. Dus ik denk niet dat het passend, of het samenwerkingsverband dat op scholen op gaat leggen. Maar dat is natuurlijk wel iets wat je in een gesprek mee kan nemen, heb je daar als school aandacht voor, dat kan zeker. Dan ga ik nog heel eventjes het ... Nee, ga ik aan de voorzitter vragen of we het woord mogen doorgeven, om even iets te duiden over de stage, de organisaties die begeleiden richting stage.

De voorzitter: Dat mag altijd. En ik ben niet zo streng hoor, dat valt best wel mee, maar dat is voor de band. Dat is juist voor de band, dat u weet wie er praat. Mevrouw Levering, ga uw gang.

Mevrouw Levering: Dank u wel, voorzitter. Ik wilde aanvullen over de stagecoördinatoren op scholen. Zeker ook in het voortgezet speciaal onderwijs en in het praktijkonderwijs heeft dat een hele belangrijke plek. Er staat een stukje in, in de visie nu, dat we dat ook verder willen ondersteunen door het aanstellen van een netwerkcoördinator. Die is er ook inmiddels al, dus dat is een voorschot op deze visie. En dat is iemand die ook met die stagecoördinatoren van deze vso- en praktijkonderwijs scholen de verbinding legt in de regio met de gemeente, met andere organisaties, om die begeleiding van leerlingen te verstevigen. Dus dat is misschien goed om nog te weten. En verder ook dat niet elk onderdeel wat er op school aandacht aan wordt besteed, dat vindt u terug in deze visie, omdat een heel deel is natuurlijk ook gewoon de wettelijke onderdelen van het curriculum, ook sociale vaardigheden en burgerschapsvorming. En nou, noem maar op. Dat staat niet allemaal uitgewerkt in deze visie, omdat dat al een gegeven is, zeg maar.

Mevrouw Jager: Voorzitter, mag ik daar heel even op reageren?

De voorzitter: Mevrouw Jager, ga uw gang.

Mevrouw Jager: Nou, ik had het niet zozeer over wat op scholen gedaan wordt daaraan, maar de organisaties zelf, die de stages doen, zeg maar. Want er wordt overlegd met ouders, met leerlingen, met leraren, maar nooit met de bedrijven of organisaties, stichtingen, die die kinderen daadwerkelijk begeleiden. En ik heb van de week toevallig een hele inspirerende bijeenkomst gehad met zo'n organisatie. Ik denk, nou, dat zou helemaal geen kwaad kunnen als daar ook eens mee gepraat werd.

De voorzitter: Uw vraag is?

Mevrouw Jager: Dat bedoel ik.

De voorzitter: Uw oproep is helder. Wie mag ik daarover het woord geven? Mevrouw Van Benschop.

Mevrouw Van Benschop: Ik denk dat we even twee dingen. Er zijn eigenlijk twee soorten stages, zou je kunnen zeggen. Dus je hebt voor het vo de maatschappelijke stage, of in de loopbaanoriëntatie begeleiding, dat ze kennismaken met bepaalde sectoren. Ik denk dat de vraag van mevrouw Jager zich vooral richt op studenten die in het mbo zitten, en die echt ondergebracht worden, noemen we het maar even, bij bedrijven om daar hun stage te lopen. Dan begrijp ik de vraag niet.

Mevrouw Jager: Er waren zelfs stagiaires bij Yulius vandaan, dus dat heeft niet zozeer met mbo te maken.

De voorzitter: Heel even, is de vraag duidelijk?

De heer Beijeman: Nou, er ligt nu een organisatie in het midden waar we de naam niet van weten en waar niet mee gesproken wordt, dat zal ongetwijfeld zo zijn, dus we komen graag in contact. Gemiddeld gezien moeten wij, bij erkende leerbedrijven moeten wij onze stages onderbrengen, de erkende leerbedrijven. Daar mogen we dat alleen doen. En dat betekent ook dat er afspraken zijn over de begeleiding en het gesprek met die leerbedrijven, en dat er langsgegaan wordt. Gaat dat altijd goed? Ongetwijfeld niet, anders krijgen we dit soort verhalen niet. Maar wordt er met de stagebedrijven gesproken? Ja, van tevoren, tijdens en na de stage. Dat is het uitgangspunt.

De voorzitter: Dank voor deze verhelderende, verhelderend antwoord. Ik kijk nog eventjes de commissie rond. Ik heb eigenlijk twee vragen. Heeft u als commissie en raad voldoende mee kunnen geven aan het college? En de vraag aan het college en samenwerking natuurlijk, want het gaat in gezamenlijkheid, heeft u voldoende om hiermee verder te kunnen bouwen aan dit visiedocument? Dan kijk ik eerst even de commissie- en raadsleden aan. Ik zie iedereen instemmend knikken. Nou, dan ga ik toch maar de wethouder het laatste woord geven, denk ik.

Mevrouw Van Benschop: Dank u wel, voorzitter. Nou, volgens mij hebben we echt wel boven tafel gekregen waar het zwaartepunt ligt. Volgens mij hebben we die voor, over het algemeen ook allemaal wel benoemd in de visie. Volgens mij kunnen wij hiermee verder, zitten we dus op de goede lijn, dat is wel heel erg fijn. Daarom hebben we dit consultatiemoment ook genomen, en niet een volledige en afgeronde visie gepresenteerd, omdat dit wel het moment is waarop u nog wat mee kunt geven. Dus ik ben blij om te horen dat we op de goede lijn zitten. We werken dit verder uit, ronden het af en dan uiteraard komt het nog terug naar de raad, wat het eindresultaat is geworden. En daarna is het aan de slag richting uitvoering, en ook daarover zullen we de raad natuurlijk blijven informeren. Dus wat mij betreft heeft het college nu in ieder geval voldoende opgehaald.

De voorzitter: Dank. Nou, dan gaan we afsluiten. We hebben, dit was een consultatie, hier zit verder geen vervolg aan. Het college en de samenwerkende partijen, die gaan nu aan de slag om verder uit te werken aan dat visiedocument. Volgens mij een mooi document, als ik het even samen mag vatten. Volgens mij ook complimenten vanuit de raad en commissie. Dus ik zou zeggen, bouw verder waar jullie mee bezig zijn. En ja, we zien de uitslag daarvan binnenkort nog wel een keer hier in de commissie verschijnen.

Dus, succes. Ik wil iedereen bedanken voor deze constructieve bijeenkomst. De genodigden die hier waren, dank dat jullie hier vanavond aanwezig wilden zijn. Mensen thuis en op de publieke tribune, want die was ik vanavond vergeten, dank voor jullie aanwezigheid. En dan zou ik zeggen, fijne avond nog en wel thuis.

2. Stadsas: OV Aangaan van een koopovereenkomst voor Van Baerleplantsoen 26 en beschikbaar stellen van een krediet voor de aankoop, verplaatsing en restauratie van de oranjerie/washuis – Raadsvoorstel

Voorzitter: De heer Struijk
Commissiegriffier: De heer Den Boer
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:
Dhr. Bootsman (GroenLinks)
Dhr. Van Dam Timmers (CDA)
Dhr. Damen (Partij van de Arbeid)
Mevr. Van Engelen (GroenLinks)
Dhr. Groenewege (Partij voor de Dieren)
Dhr. Hartmeijer (SP)
Dhr. Kleinpaste (Gewoon Dordt)
Dhr. Kolkiliç (DENK)
Dhr. Laban (CU/SGP)
Dhr. Noldus (VVD)
Mevr. Stolk (VSP)
Dhr. Stolk (VSP)
Dhr. Wringer (Beter Voor Dordt)

Portefeuillehouder: Wethouder H. van der Linden

Ambtelijke ondersteuning: Mevr. Nijenhuijzen, Projectmanager Stadsas Dordt.

De voorzitter: Goedenavond. Ik constateer dat het negen uur is, dus ik stel voor dat wij gaan beginnen met deze commissievergadering, waar het gaat over het raadsvoorstel 'aangaan van een koopovereenkomst voor Van Baerleplantsoen 26 en beschikbaar stellen van een krediet voor de aankoop, verplaatsing en restauratie van de Oranjerie'. Deze vergadering is oordeelsvormend, dat betekent dat er een quorum vereist is. En de commissiegriffier en ik hebben geconstateerd dat minuten geleden dat quorum al ruimschoots aanwezig was. Dus we kunnen hier besluiten gaan nemen, we kunnen een oordeel gaan vellen. Ik heet u allen hartelijk welkom, ik heet ook de pers hartelijk welkom, uiteraard de wethouder en de ambtelijke ondersteuning, u als raadscommissieleden en de mogelijke kijkers thuis. Gewoontegetrouw gaan we even het voorstelrondje doen en laten we beginnen met de wethouder, die aan mijn rechterhand zit, en daarna zo het rondje tegen de klok volmaken.

De heer Van der Linden: Dank u wel. Rik van der Linden, wethouder.

Mevrouw Nijenhuijzen: Aafke Nijenhuijzen, projectmanager Stadsas Dordt.

De heer Van Dam Timmers: Jan van Dam Timmers, CDA Dordrecht.

De heer Kleinpaste: Gert Jan Kleinpaste, Gewoon Dordt.

De heer Laban: Vincent Laban, ChristenUnie/SGP.

De heer Damen: Leo Damen, Partij van de Arbeid.

Mevrouw Stolk: Margret Stolk, VSP.

De heer Stolk: Leo Stolk, VSP.

De heer Noldus: Robin Noldus, Dordtse VVD.

De heer Wringer: Jan-Willem Wringer, Beter Voor Dordt.

Mevrouw Van Engelen: Yara van Engelen, GroenLinks.

De heer Bootsman: Nick Bootsman, GroenLinks.

De heer Hartmeijer: Raymond Hartmeijer, SP.

De heer Kolkiliç: Masum Kolkiliç, DENK.

De heer Groenewege: Pieter Groenewege, Partij voor de Dieren.

De heer Den Boer: Mark den Boer, commissiegriffier.

De voorzitter: En mijn naam is Leen Struijk, en ik ben uw voorzitter deze avond. Goed, waarom deze vergadering? Vorige week hebben we een beeldvormende sessie gehad, en daar ging het dus over het onderwerp wat ik zojuist genoemd heb. En de commissie heeft het besluit genomen om dit oordeelsvormend te gaan agenderen. Daar horen politieke vragen bij, er zijn er toen een paar genoemd en er is nog aanvulling gekomen. Ik zal ze u eventjes voorlezen. Kan de raad instemmen met de aankoop van de gebouwen en gronden? Daar kwam het CDA mee. Heeft dit voldoende nut? DENK Dordrecht. Kan de raad zich vinden in de beoogde nieuwe locatie voor de Oranjerie? Wederom het CDA. Ik wijs er hier overigens u wel op dat de locatiekeuze geen onderdeel is van het raadsbesluit, dat is een collegebevoegdheid. Maar u mag er natuurlijk best wel wat over vinden en wat over zeggen, maar dat komt straks wel. Maar het is dus collegebevoegdheid, misschien wel goed om dat even ter harte te nemen. Dan is er nog een vraag, weer van het CDA, is de raad bereid de rijksmonumentenstatus van de Oranjerie op het spel te zetten, als voor een andere locatie dan de kaslocatie in de tuin van het Duurzaamheidscentrum wordt gekozen? Verder waren er nog aanvullende technische vragen van Op Ons eiland, Gewoon Dordt en GroenLinks.

Die zijn beantwoord en de beantwoording is aan de stukken toegevoegd. En als laatste heeft Gewoon Dordt een conceptmotie ingediend, en die is ook bij de stukken gevoegd. En zo dadelijk zal de heer Kleinpaste daar vast het één en ander over zeggen. Maar, er zitten hier meer mensen die wellicht het woord willen gaan voeren over dit onderwerp. Ik wil graag eventjes inventariseren. Ik zie de heer Groenewege, ik zie de heer Hartmeijer, Bootsman, Noldus, mevrouw Stolk, Damen, de heer Damen, dan zie ik de heer Laban, mijnheer Kleinpaste. En als laatste zie ik, maar dat betekent nog niet automatisch dat u als laatste gaat spreken, de heer Van Dam Timmers. En dat gezegd hebbende, ga ...

De heer Wringer: Voorzitter.

De voorzitter: Ik zie daar, sorry, mijnheer Wringer, ik zal u er eventjes tussen proppen. Komt gewoon goed. U kent inmiddels hoe we dit doen. Er komt, iedereen, degene die dat willen, die kunnen kort hun standpunt weergeven. En de heer Kleinpaste doet iets meer, zoals u net gehoord hebt. De wethouder gaat reflecteren en daarna, nou ja, dan gaan we kijken hoe het afloopt. En ik had gezegd, de heer Van Dam als laatste, maar die mag dan voor deze keer als eerste het woord gaan voeren. Mijnheer Van Dam Timmers, graag kort en bondig, gezien het aantal woordvoerders.

De heer Van Dam Timmers: Dank, voorzitter, dank. Allereerst vinden we natuurlijk het voorliggende voorstel een geweldig voorstel om dit, deze locatie aan te kopen. Het zou fantastisch zijn als de Oranjerie weer in een nieuwe vorm terechtkomt. En onze opvatting over dit raadsvoorstel is dan ook dat we buitengewoon positief zijn over de aankoop van deze locatie en het voorstel tot het renoveren of restaureren van deze plek. Het zou een fantastische plek zijn voor alle inwoners van Dordrecht, en specifiek natuurlijk ook mensen die hieromheen wonen. Dat gezegd hebbende, hebben we het één en ander natuurlijk eerder gezegd ook over de beoogde locatie. Het is denk ik goed om daar wel het debat over te voeren. Maar de kern is, en waar we heel positief over zijn, is dat dit een voortgang gaat krijgen, dat we een tijdpad gaan hebben en dat de uitvoering tot stand komt, op welke locatie dan ook. En als dat een andere locatie zou zijn in het park, zou dat mooi zijn. Maar uiteindelijk staan we achter een restauratie van deze Oranjerie en is dat leidend. En is dat een enorm winstpunt voor Dordrecht.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Kleinpaste, u mag.

De heer Kleinpaste: Dank u wel, voorzitter. Eerst maar een heel klein zeurderig dingetje, een Metropolitane fietsroute. Noem het alsjeblieft een fietssnelweg. Over een Metropolitane fietsroute durf ik niet eens te fietsen. Je mag het ook F16 noemen. Maar ...

De voorzitter: Mijnheer Kleinpaste, als ik mag eventjes, ik kan u geruststellen, in Friesland hebben ze zulke dingen niet.

De heer Kleinpaste: Gelukkig maar. Ik ga lekker over de dijkweggetjes. Nee, dat even terzijde. In grote lijnen kunnen wij ons heel goed vinden in het voorstel wat hier ligt. We zijn licht verontrust over de voorkeurslocatie. Dat wel. Dat hebben we met vragen ook wel een beetje proberen te onderstrepen.

En ik wil nog wel even uitleggen ook waarom we daar wat ongerust over zijn. A, er zat maar een heel klein verschil tussen de voorkeursvariant één en voorkeursvariant twee; tweeënhalve punt zit daartussen. En zeker in combinatie met het feit dat je van die Oranjerie mogelijk daghoreca zou willen maken, of daar een, zo'n soort voorziening in zouden willen vestigen, dan vindt Gewoon Dordt het heel erg jammer als die voorziening louter een voorziening zou kunnen zijn, die binnen de openingstijden van het Duurzaamheidscentrum Weizigt eigenlijk een dingetje van Weizigt zelf is, en niet zozeer van alle andere gebruikers in die omgeving en in het park. Dus dat zouden wij echt een gemiste kans vinden, als het die kant op gaat. Want ik denk dat als Duurzaamheidscentrum Weizigt een daghoreca voorziening had willen hebben, dan hadden ze al tien, twintig jaar de tijd gehad om dat zelf te realiseren; hebben ze nooit gedaan. En wij vinden het best jammer dat de kas achter het Koetshuis, die sinds de reconstructie van de Krispijnseweg eigenlijk verrassenderwijs meer tot haar recht komt dan voorheen, dan toch ineens gaat verdwijnen. Dat vinden we gewoon echt jammer. En dat is wel de consequentie van de keuze die het college mogelijk maakt met voorkeursvariant één. Voorkeursvariant twee ligt op een prachtige zichtlocatie langs die Krispijnseweg, misschien dan toch nog net dicht genoeg bij het hoofdgebouw en het Koetshuis, om er toch nog een ensemble gevoel van te houden. Dus ik zou het college willen uitdagen om daar toch nog wat meer woorden aan te geven, om uit te leggen waarom het zo belangrijk is dat het voorkeursvariant één zou moeten worden. En daarbij, want we hebben er ook wel naar gevraagd en ik blijf dat een lastig aspect vinden, ook uitleggen, wat is nu precies de handicap die het college ervaart, als de rijksmonumentenstatus ervan zou af zijn en het een lokaal, of een Dordts monument zou worden, om maar iets te noemen, maar wel op een andere locatie kan worden gezet. Dus daar, ik blijf dat een behoorlijke puzzel vinden om mee bezig te zijn. En volgens mij is het ook best denkbaar dat als het dan voorkeursvariant één zou moeten worden, dat je het omgevings-technisch zo inricht dat die locatie langer geopend zou kunnen zijn dan het Duurzaamheidscentrum Weizigt zelf per dag. Want ik vind het heel belangrijk dat met name in de zomer andere gebruikers van het park ook na vijven bij die daghoreca terecht kunnen voor een ijsje, voor een glaasje fris, voor iets om de kinderen te trakteren, op momenten dat dat park gewoon druk is. Want buiten Weizigt is Sevenoaks een trekpleister voor heel veel jonge gezinnen, en zijn er genoeg mensen die in het park zijn. Er zijn mensen die hier sporten, die ook wel behoefte hebben om lekker daar even iets te kunnen kopen. Dus ik zou het zo fijn vinden als die Oranjerie die dan eindelijk wordt opgeknapt, daar pleiten wij vanuit Gewoon Dordt ook al jaren voor, zoals u bekend is, een functie krijgt die breder is dan alleen maar een voorziening op het terrein van het Duurzaamheidscentrum Weizigt. Dat is ook eigenlijk de strekking van de motie die we daartoe hebben opgesteld. We noemen dat dan maar een motie met een knipoog en een serieuze ondertoon. Ja, we vinden het belangrijk dat dat leuke bruggetje wat straks weer echt een functie krijgt, dat is winst, ook een hele passende naam krijgt. En wij konden geen passender naam bedenken dan het de Frits Baarda brug te noemen, al was het maar omdat Frits Baarda de 704 bruggen op het eiland van Dordt treffend en heel geestig heeft beschreven in een boek, en ik van Frits Baarda nou toevallig ook nog weet dat hij bijzonder gehecht was aan juist dit bruggetje op die plek, en zelfs de angst had dat het bruggetje misschien ooit wel helemaal zou verdwijnen, wat hem een gruwel leek. Nou ja, dat bruggetje gaat hergebruikt worden, dat is dus alleen maar winst.

Daar zal hij vanuit zijn graf, denk ik dan maar, nog steeds blij om kunnen zijn. Hij is ons jong ontvallen, hij heeft veel betekent ook voor stichting DE STAD, ook voor de ontwikkeling in Dordrecht, dus die naamgeving vonden we daarin leuk. De serieuze ondertoon daarin is dat volgens ons dat bruggetje ook gebruikt zou kunnen worden om een langere toegang op een segment van het terrein van het Duurzaamheidscentrum Weizigt te bewerkstelligen.

De voorzitter: Mijnheer Kleinpaste, uw betoog vind ik ook heel leuk.

De heer Kleinpaste: Dus ...

De voorzitter: Kunt u tot een afronding komen?

De heer Kleinpaste: Ik zou de wethouder willen vragen om op dat idee en die gedachte te reflecteren, om te onderzoeken of die mogelijkheden er daadwerkelijk zijn. Punt. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel dat u zo goed naar me luistert. Mijnheer Laban.

De heer Laban: Dank u wel, voorzitter. De fractie van ChristenUnie/SGP is van mening dat er al vele historische monumenten in onze stad verloren zijn gegaan. Eén van de gevolgen van slecht onderhoud en daardoor onvermijdelijke sloop, is dat er onherstelbare schade werd toegebracht aan de historie van de stad. We zijn het er allemaal over eens dat in het verleden besluiten zijn genomen waar we achteraf enorm veel spijt van hebben. Daarom rust er op ons een grote verantwoordelijkheid om als een goed rentmeester zorg te dragen voor de monumenten die er nog over zijn. De Oranjerie waar we vanavond over spreken, is zo'n monument. Door slecht onderhoud is dit gebouw nu vervallen en lijkt er in geen enkel opzicht meer op het gebouw, zoals het ooit was. Waar de koop en het onderhoud van monumenten vaak een kostbare aangelegenheid is, krijgen we nu de kans om, mede door een forse subsidie, het gebouw een nieuwe plek en een nieuwe bestemming te geven tegen aanvaardbare kosten. ChristenUnie/SGP kan dan ook van harte instemmen met de voorgestelde aankoop en de nieuwe locatie voor de Oranjerie. Op basis van onder andere het onderzoek naar de diverse alternatieve locaties, zijn wij niet bereid om de monumentenstatus op het spel te zetten door te kiezen voor een andere locatie, temeer daar het Duurzaamheidscentrum van harte instemt met de vervanging van de kas door de Oranjerie. Dank u wel.

De heer Noldus: Voorzitter?

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Laban. De echte discussie komt straks, maar u heeft een verhelderingsvraag, mijnheer Noldus?

De heer Noldus: Nou, ik wil eigenlijk aan de ChristenUnie/SGP vragen, want op zich een helder betoog over de voorgestelde, ja, het behoud van de monumentenstatus. Ik ben wel benieuwd wat dan voor ChristenUnie/SGP de reden is om dan de rijksmonumentenstatus zwaarder te verklaren dan de gemeentelijke monumentenstatus in die afweging.

De voorzitter: Ik wijs er nog even op dat het de bedoeling is straks het debat te voeren, maar een hele korte reactie van mijnheer Laban, dat kan misschien in dit geval wel.

De heer Laban: Als ik de stukken goed heb begrepen dan betekent het dat er vanuit de rijksmonumentenstatus er ook ondersteuning is vanuit het Rijk, financieel. En vanuit de gemeente monumentenstatus niet.

De voorzitter: Voldoende, mijnheer Noldus?

De heer Noldus: Ja, helder antwoord, voorzitter.

De voorzitter: Heel goed. Dan gaan we naar mijnheer Damen, van de Partij van de Arbeid.

De heer Damen: Voorzitter, voor de Partij van de Arbeid is het belangrijk dat monumenten heel goed zichtbaar zijn. Wij vinden dat de plaatsing van, verplaatsing en herbouw, want er is nauwelijks meer sprake van een restauratie, het zal een soort herbouw zijn van de Oranjerie op het terrein van het Milieucentrum, dat dat niet leidt tot een goede publieke bereikbaarheid, en een goede publieke zichtbaarheid. Een terras van 75 stoelen op die plek lijkt ons volstrekt overbodig. Wij vinden dat de Oranjerie herbouwd moet worden en de functie moet krijgen van een uitgiftepunt voor sapjes en koeken en dergelijke, maar dan wel in de directe nabijheid van de speeltuin. Dat kan mogelijk betekenen dat hij moet komen op de plek van een boom. Dat hoeft overigens niet altijd een probleem te geven. In Utrecht heeft jarenlang het noodgebouw Tivoli gestaan op de stadsgracht, waarbij een boom dwars door ...

De voorzitter: Ik ga u even onderbreken, mijnheer Damen. Mijnheer Groenewege die wil heel graag iets vragen.

De heer Groenewege: Niet over een boom, schokkend genoeg, maar over een opmerking van de heer Kleinpaste. Want hij zei in zijn betoog, en hij kan het weten, dat de kas door de herinrichting van de Krispijnseweg nu juist op een zeer zichtbare plek staat. En dat is ook de plek waar die Oranjerie zou komen. Deelt de PvdA die mening niet met Gewoon Dordt dan?

De voorzitter: Mijnheer Damen.

De heer Damen: Voor geen millimeter. Nee, wij vinden de kas niet zeer zichtbaar staan. En het is ook een zeer moeilijk bereikbare plek. Het blijft een plek, voor mensen die niet het Milieucentrum bezoeken, ligt het niet op een logische looproute. Of je moet door de kinderboerderij heen, of je moet via op zich een prima brug, maar dan moet je nog een hele wandeling maken. Terwijl, zeg maar, de combinatie met de speeltuin Sevenoaks fantastisch is, omdat daar veel, vrijwel de hele week, iedere dag, gedurende de hele dag, ouders met kinderen aanwezig zijn. En die hebben juist behoefte aan zo'n uitgiftepunt van drankjes. Als je de Oranjerie zou herbouwen op het terrein van het Milieu Educatief centrum, dan heeft voor ons de hele aankoop van het pand van Woonbron helemaal geen zin.

Argument dat we daar een fietspad moeten aanleggen langs de spoorlijn, en dat zult u niet vaak van mij horen, maar is een hele merkwaardige. Want dat fietspad gaat dadelijk het Station Dordrecht met het Station Zwijndrecht verbinden. Nou, ik heb nog nooit zo'n onzin gehoord. Dus het is echt een zinloze exercitie om het fietspad daar, in die, op dat punt door te trekken. Dus dan vervalt voor ons ieder argument om het pand van Woonbron aan te kopen.

De voorzitter: Dank u wel. Ik heb het idee dat de wethouder daar straks op ingaat. Mevrouw Stolk, van de VSP.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, dank. Ik zat nog even naar mijn collega's te luisteren, is ook best wel interessant hoor hier achter de schermen. Voorzitter ...

De voorzitter: Dat is alleen niet de bedoeling, hè.

Mevrouw Stolk: Nee. Voorzitter, uiteraard zijn wij ook zuinig op ons cultureel erfgoed. En als je kijkt naar de historie van Dordt, moeten we daar heel zuinig op zijn. En ik verwijt het college soms weleens dat als ze een bepaalde visie hebben over de stad, over een levendige binnenstad, een bruisende stad, maar ga nou ook eens gebruik maken van datgene wat je al in huis hebt. Een wat ga je daar dan mee doen? Ik, tenminste, niet ik, maar wij sluiten ons voor een groot gedeelte aan bij de woorden van de heer Kleinpaste. Wat wel onze zorg is, is, als je gaat kijken wat er in het Weizigtpark vaak aan mensen zit, zijn ook mensen die daar zitten, die zelf hun boterhammetje meenemen en die zelf ook hun drinken meenemen. En dat zijn ook vaak de mensen die het ook niet kunnen bekostigen om misschien wel ...

De heer Kleinpaste: Voorzitter?

De voorzitter: Een klein vraagje van mijnheer Kleinpaste.

De heer Kleinpaste: Ik wou er toch een klein vraagje over stellen.

Mevrouw Stolk: Ja hoor.

De heer Kleinpaste: Ik vind het namelijk op dit moment volstrekt logisch dat mensen dat zelf meenemen, want ze kunnen het niet kopen. Dus denkt u niet dat een extra voorziening misschien daar toch wat verandering in aanbrengt?

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, de heer Kleinpaste is altijd heel voorbarig met het vragenstellen. Ik was nog niet uitgesproken, dus ik kom zo nog op dat punt, als u mij toestaat, voorzitter. Want wij zijn zeker wel, vinden we het goed dat daar iets komt. Heel even. Nou word ik afgeleid hoor, ja, nou word ik afgeleid.

De voorzitter: Maar daarnet vond u het juist leuk, dat is wel ...

Mevrouw Stolk: Ja, maar ja ...

De voorzitter: Dus u heeft ze aangemoedigd.

Mevrouw Stolk: Als het dan doorgaat, dan wil ik weer mee blijven luisteren, dus ja.

De voorzitter: Maar, heren Stolk en Noldus, graag even rustig.

Mevrouw Stolk: Nee, ik ben het met u eens. Kijk, als je in een park of in zo'n gebied wat volop in ontwikkeling is, en als je ook die Oranjerie wil gaan gebruiken voor daghoreca, ja, ik vraag me dan oprecht af welke uitbater daarin gaat zitten, en of dat dan ook levensvatbaar is. Ik hoor mijn buurman bijvoorbeeld zeggen over sapjes en koekjes. Weet je, dat vind ik allemaal prima, want wat mij betreft mag daar van alles in zitten aan, niet aan harde muziek of dat soort dingen. Maar is het voor een uitbater wel haalbaar om daar te gaan zitten, als je alleen die daghoreca daar neerzet? En moet je daar dan niet wat meer ook in de avonduren aan doen? Maar ja, dat is, ik kijk ook maar eventjes mijn collega's aan hoe die daar tegenaan kijken. Want als je kijkt, de vierkante meters die ...

De heer Van Dam Timmers: Voorzitter?

Mevrouw Stolk: Je hebt en de zitplaatsen, dat is natuurlijk niet echt heel erg veel. En als je ziet ook dat, ik weet niet wie dat zei vanavond, die Oranjerie die daar staat, dat is eigenlijk ... Het is een monumentaal pand, maar dat hebben we natuurlijk alleen maar laten verloederen, laat ik het dan maar zo zeggen. Het is gewoon zonde van het pand, zoals het er nu bij staat. Dus dat zijn wel een beetje onze zorgen. Weegt het verplaatsen en het geld wat daar tegenover staat, natuurlijk krijg je daar een stukje subsidie voor, weegt dat op tegen hetgeen wat we nu gaan doen? Even los of je het daar laat staan, of wat de heer Kleinpaste zegt, ik daag het college uit om toch nog eens te gaan kijken of je het elders in dat park moet gaan doen. Maar daar wil ik het voor nu heel eventjes bij laten, want ik wacht ook heel eventjes nog de discussie af wat mijn collega's hiervan vinden.

De voorzitter: Dank u wel. En misschien dat de zorgen door iemand weggenomen kunnen worden. Maar ik zie mijnheer Van Dam met zijn vinger in de buurt van het knopje zitten, dus mogelijk heeft hij nog een vraag voor u.

De heer Van Dam Timmers: Dank, voorzitter. Ik vind denk ik de vragen die mevrouw Stolk van de VSP stelt, zijn denk ik goede vragen. Maar ik denk dat die voor een deel misschien ook wel beantwoord zijn in de stukken die we ook natuurlijk hebben gezien over het haalbaarheidsonderzoek. En daar gaat het onder andere over de locatie, maar ook over de financiële haalbaarheid. Wat vindt mevrouw Stolk daar zelf van, zeg maar? Vindt zij deze locatie dan het meest haalbaar, of zegt ze, vanuit Gewoon Dordt zien wij ook andere ... Vanuit Gewoon Dordt? Vanuit de VSP zien wij juist ook de voorkeur ook voor andere locaties?

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, dat is wat ons betreft, als die op de locatie blijft staan is het prima, als ze hem gaan verplaatsen is het ook een uitdaging. Alleen, en dat is meer misschien een vraag aan de wethouder van het college, zijn er al gesprekken? De heer Kleinpaste die gaf aan, weet je, het Duurzaamheidscentrum, als die het wil gaan exploiteren, dan hadden ze dat twintig jaar geleden al kunnen doen, dan hadden ze dat al heel lang kunnen doen. Zijn er ook gesprekken met uitbaters, of zijn er ideeën? Want wij kunnen wel van alles bedenken en op papier zetten, maar is het ook haalbaar? Dat is eigenlijk meer de vraag. Kijk, of we dat gebouw nou gaan opknappen, net wat ik al zei, voor onze cultuur en historie van de stad, daar moet je echt zuinig zijn op de dingen die je hebt en dat moet je niet zo laten verloederen, zoals we het nu hebben gedaan. Alleen, voor dit geld, wat we nu gaan doen en wat de functie daarvan wordt, is dat echt haalbaar en hebben we daar ook uitbaters voor? Ik zeg maar wat. Kijk, als je het hebt over wat de heer Damen zegt, we doen koek en sapjes, kan een uitbater daar nou van leven in zo'n pand? Dat vraag ik me oprecht af.

De voorzitter: Uw vraag is opgeschreven door de wethouder, zag ik.

Mevrouw Stolk: Nou, kijk aan, dan is hij samengevat. Maar dat is wel onze grote zorg.

De voorzitter: Nee, maar hij is helder en volgens mij is hij hier heel duidelijk binnengekomen. Dank u wel voor uw bijdrage. Mijnheer Noldus.

De heer Noldus: Voorzitter, dank u wel, dank u wel. Vanuit de Dordtse VVD kunnen wij op zich het raadsvoorstel voor de aanschaf, verwerving van de panden en ook de restauratie van de Oranjerie steunen. We sluiten ons wel aan bij de opmerking van Gewoon Dordt en ook de vragen en de inbreng van de VSP, vooral over de locatie hebben wij als Dordtse VVD ook een sterke twijfel over. Naar ons gevoel is de voorgestelde locatie niet voldoende zichtbaar, niet voldoende in het openbaar toegankelijk, wetende dat er een brug komt die echt wel een bijdrage gaat hebben. Maar we hebben daar een park wat niet alleen een parkfunctie heeft, maar ook echt aan de achterkant van het station zit, heel veel passanten heeft. En daar in de zicht- en looplijnen van het park ook echt een meerwaarde kan hebben voor het hebben van horeca. En zien we in het onderzoek naar de locatie vooral heel veel punten uitgegeven voor de historische waarde, en dat snappen we. Alleen, dan zouden wij liever zien dat we heel erg kijken naar, wat is nou de toekomstige waarde, wat is de toekomstige functie en waar zetten we dan onze muntjes op in? En dan zouden we toch wel graag willen kijken of er nog andere locaties zijn. Er zijn een aantal locaties onderzocht. Maar ik zie ook een aantal witte vlekken in het plan van het Weizigtpark, waar dan, begrijp ik uit het locatieonderzoek, niet naar gekeken is of dat een haalbare locatie is. We zijn wel benieuwd of daar dan nog potentiële locaties bij zouden zitten waar het wél zou passen, richting de vijver, echt in de zicht- en looplijnen van het park. Want dan heb je een horeca die overdag en misschien ook wel 's avonds, wat mevrouw Stolk terecht zegt, ook kans van slagen heeft, en niet over een aantal jaar misschien toch weer leeg staat en lastig blijkt te zijn om in leven te houden. Dat gezegd hebbende, voorzitter, komt het ook een beetje bij de derde politieke vraag. En dat vind ik een lastige, want die gaat over dat loslaten van de monumentenstatus, de rijksmonumentenstatus. Laat ik even de vraag aan de ChristenUnie/SGP, want dat antwoord was duidelijk.

En zo zitten wij daar ook wel een beetje in. Want op zich, het gemeentelijk monument biedt evenveel bescherming, maar wat minder financiële bijdrage van het Rijk. Uit de beantwoording van de technische vragen is ons niet helemaal duidelijk geworden wat de financiële impact is van het loslaten van een eventuele rijksmonumentenstatus en of dat überhaupt een haalbaar scenario is. Maar wij zijn niet getrouwd met per se een rijksmonumentenstatus, als we op een, met de gemeentelijke monumentenstatus op een goede locatie iets toekomstig gericht voor de stad neer kunnen zetten. Dus daar zijn we toch benieuwd ook naar nog een toevoeging vanuit het college wellicht daarop, wat daar dan haalbaar op is. En dan wachten we dat even af voor de tweede termijn en het vervolg, voorzitter.

De voorzitter: Dan bent u klaar met uw bijdrage, maar de heer Groenewege gaat u toch nog enkele woorden ontlokken.

De heer Groenewege: Ik ben wel benieuwd wat de VVD ervan zou vinden als een private partij in Dordrecht, die een rijksmonument in handen heeft, dat rijksmonument dusdanig aanpast dat het zijn rijksmonumentale status verliest. Zou de VVD daar niet schande van spreken? En als dat zo is, zouden we dat dan als gemeente niet zelf ook moeten vermijden?

De voorzitter: Mijnheer Noldus.

De heer Noldus: Voorzitter, op zich een goede, terechte vraag. Wel een overweging daarbij is hoe het rijksmonument, wat het nu is, er nu bij staat. En als het een gemeentelijk monument is waar we veel in investeren, hoe het er dan dadelijk bij staat, als we dit plan doorgang laten vinden. Dan hebben we volgens mij veel meer aan een gemeentelijk monument op een goede locatie, wat echt waarde heeft en wat nog toekomst heeft in de stad, in plaats van hoe het er nu bij staat, wat op papier dan een rijksmonument is, maar wat natuurlijk in de praktijk volledig verloederd en verwaarloosd is, met weinig toekomstwaarde. Ik snap uw vraag en de tegenstelling, maar ja, we zijn dan toch, proberen praktisch te zijn daarin en zoeken naar de toekomstige invulling.

De voorzitter: Mijnheer Groenewege heeft nog een vraag.

De heer Groenewege: Het gaat ons eigenlijk ook precies om die toekomstige invulling. Want ik kan de redenering best wel volgen dat je voor de komende decennia misschien een vergelijkbare situatie hebt. Maar als rijksmonument, dat wil je natuurlijk voor honderden jaren behouden, gewoon voor toekomstige generaties. En is de heer Noldus het niet met de Partij voor de Dieren eens dat, als die rijksmonumentale status behouden blijft, dat het op die hele lange termijn wel degelijk meer bescherming biedt voor het behoud van dat ensemble en voor die Oranjerie, dan als wij het nu gaan, verder gaan verplaatsen en het een gemeentelijk monument wordt?

De voorzitter: Mijnheer Noldus, uw reactie.

De heer Noldus: Voorzitter, dat zou wellicht kunnen. Maar het is nu een rijksmonument en het staat er nu bij zoals het er nu bij staat. Dus dat heeft nu geen bescherming geboden voor de huidige situatie. En we hebben als Dordrecht een rijk beleid en rijke historie aan gemeentelijke monumenten. Inhoudelijk is dat beleid gelijk, dus ik denk niet dat we met een gemeentelijk monumentenbeleid per saldo daar heel veel slechter van af zouden zijn. De vraag die wel open blijft staan is wat de financiële implicatie is. Want er valt natuurlijk een subsidierelatie potentieel met de Rijksdienst Cultureel Erfgoed weg. Dus die vraag is wat ons betreft nog open richting het college, want die konden we niet helder uit de beantwoording van de technische vragen halen. Dat zou een belangrijke afweging kunnen zijn. Maar in de rest zien we daarin de tegenstelling niet.

De voorzitter: Dank u wel. En ik denk dat de wethouder misschien ook wel straks in kan gaan op de vraag, wat is nou het verschil rijksmonument en gemeente monument, als het gaat om de bescherming? Mijnheer Wringer, Beter Voor Dordt.

De heer Wringer: Dank, voorzitter. Ik dacht, ik sta helemaal onderaan, maar blijkbaar niet. Dank, voorzitter. Het is een rijksmonument dat in de weg staat voor toekomstige ontwikkelingen. En op dit moment is er een kans om dat te herstellen met een SPUK subsidie, en dat scheelt 50 procent. Het is een pandje, persoonlijk gezegd heb ik er niet zo heel veel mee, maar er staat één zin over de Oranjerie bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, 'Fraaie Empire orangerie links van het huis in steen met houten pilasters'. Ik had gehoopt op een ruimere beschrijving, of meer historische geschiedenis van het pand. Maar als Beter Voor Dordt vinden we monumenten beschermen, willen we monumenten beschermen en zullen we instemmen met het raadsvoorstel. Wel vinden we dat het onderzocht moet worden of de Oranjerie in de zomer langer open te houden via de ophaalbrug, en of het pandje verhuurd kan worden voor bijvoorbeeld vergaderingen of feestjes. Wij vinden de bijgevoegde expertsatie ook wel heel positief neergezet, en dit is al vaker fout gegaan bij bijvoorbeeld Khotinsky en het Energiehuis. Langere openingstijden komt ook de exploitatie van het pandje ten goede en het is ook fijn voor de bezoekers van het Weizigtpark op mooie zomeravonden. Dat was mijn bijdrage, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Wringer. Mijnheer Bootsman, GroenLinks.

De heer Bootsman: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, Dordrecht is een monumentale stad. Daarom is het ook prachtig dat de historische- en rijksmonumentale drie-eenheid van Landhuis, Koetshuis en Oranjerie op dit moment nog bestaat in onze stad. Dit monumentale geheel moeten wij koesteren als stad. We noemen onszelf niet voor niks de oudste stad van Holland. Wij mogen trots zijn op onze monumenten. Het plan om de Oranjerie op te knappen en neer te zetten op de huidige kaslocatie in de tuin van Duurzaamheidscentrum Weizigt, zorgt er deels voor dat dit ensemble in stand blijft. Er wordt ook duidelijk aangegeven in de technische sessie van vorige week dat Weizigt sowieso de kas niet meer wil gebruiken, daar dat ze problemen hebben met de duurzaamheid ervan, enkele beglazing en dat soort dingen. Aan de Oranjerie een daghoreca functie geven vinden wij een goed plan. Voorzitter, de openingstijden van het Duurzaamheidscentrum zijn beperkt, maar dat zien wij niet als een goede reden om per se naar een andere locatie te zoeken voor de Oranjerie.

Uit het haalbaarheidsonderzoek komt naar voren, zij het maar met 2.5 punt verschil, dat het een goede locatie is. Ook wordt aangegeven dat er op de andere locatie een gebrek aan zonuren is, en dat de kas gedraaid zou moeten worden, wat mogelijk voor zorgt dat de monumentale status verliest. Wel ben ik nog benieuwd naar de uitleg van de wethouder over rijksmonument, gemeentelijk monument, daarom. Kortom, het plan van het college kan op onze instemming rekenen. Dan had ik nog een vraag over de motie van Gewoon Dordt, maar ik weet niet of ik die nu moet doen of straks in tweede termijn.

De voorzitter: Stel hem maar, zou ik zeggen.

De heer Bootsman: Het is heel sympathiek, lijkt ons, om de brug naar Frits Baarda te vernoemen. Maar die laatste punt over de openingstijden van het Duurzaamheidscentrum, is dat niet een los punt? Dan heeft dat niks te maken met de vernoeming van de brug. Dat was 'm.

De voorzitter: Dank u wel. En mijnheer Kleinpaste, een hele kleine verheldering op dat laatste.

De heer Kleinpaste: Voorzitter, ik heb hem, ik heb die verbinding proberen aan te leggen door de wethouder uit te dagen om daarop te reflecteren. Omdat, die brug maakt het volgens mij mogelijk om een segment van het Duurzaamheidscentrum Weizigt langer dan hun eigen openingstijden toegankelijk te houden. En dat is de toegevoegde waarde. Dus ik noemde het al een motie met een knipoog en een serieus punt. Ze zijn met elkaar verbonden, omdat die brug die toegang zou kunnen realiseren.

De voorzitter: Nou, dat is een helder antwoord. Mijnheer Noldus wilde ook iets aan u vragen, mogelijk.

De heer Noldus: Voorzitter, dank u wel. De vraag aan GroenLinks, omdat het behoud van de eenheid tussen de panden als belangrijk punt ook werd genoemd. En er wordt sowieso voorgesteld de Oranjerie te verplaatsen. Ik ben benieuwd hoe GroenLinks dan aankijkt tegen het verplaatsen van de Oranjerie over de afstand van, wat zou het zijn, tweehonderd meter, hoe dat dan weegt tegen het verplaatsen van de Oranjerie vier- of vijfhonderd meter. Weegt dat dan zo zwaar mee in het behoud van zo'n monument?

De voorzitter: Mijnheer Bootsman.

De heer Bootsman: Dank u wel voor de vraag, het is een goede vraag ook. Als je hem verder verplaatst dan ben je sowieso natuurlijk verder van het ensemble af, wat logisch is. Maar dan zit je natuurlijk ook met dat je hem moet draaien, dat hij dan weer anders is. Dus vandaar dat ik ook wel heel erg benieuwd ben naar de uitleg van de wethouder over rijksmonument, gemeentelijk monument, of dat echt zo heel veel uitmaakt. Want ja, dit is natuurlijk wel, je loopt waarschijnlijk wel een stukje rijkssubsidie mis, zoals ik het begreep uit antwoord op de technische vragen, als je van het rijksmonument afstapt. En ja, dan ben ik wel, dat zou zonde kunnen zijn, dus daar wacht ik ook graag het antwoord van de wethouder even op af.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Hartmeijer, Socialistische Partij.

De heer Hartmeijer: Dank, voorzitter. Heel kort, het mocht wat ons betreft eigenlijk al wel als hamerstuk. Het is volgens mij, alle argumenten aangaande Woonbron, nieuwe bestemmingen van de gronden zijn vorige keer benoemd, staan ook helder in de stukken. Ook complimenten voor de helderheid daarin. Wij vinden het eigenlijk juist wel mooi op die locatie, en juist niet middenin het park, want ja, in het park spelen er ook andere belangen, zoals gewoon rustig een wandeling in het park, en natuurlijk de flora en fauna. Of er een ondernemer geïnteresseerd is in het pand, dat was inderdaad wel een terechte vraag. Ik vind dat lastig in te schatten. De openingstijden valt inderdaad iets voor te zeggen. Het is een beetje vreemd om ook vooral in de zomer, dat je zegt, nou, tot vijf uur en niet verder, dan moet het terras weer leeg. Mocht het, mocht er geen ondernemer geïnteresseerd zijn, is er wellicht een andere bestemming te vinden. En over de motie van Gewoon Dordt, mooi, überhaupt mooi dat de brug in ere wordt hersteld. Het klinkt als een leuke motie, dus wij nemen hem mee in de fractie. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Hartmeijer. Mijnheer Kolkiliç, u had geen woordvoering, dacht ik.

De heer Kolkiliç: Nou, heel kort, voorzitter.

De voorzitter: Mag hoor.

De heer Kolkiliç: Er zijn al heel wat vragen gesteld, wat redelijk ook overeenkwam met vragen die bij ons opkwam. Dus wij wachten nog de reactie van de wethouder af.

De voorzitter: Prima. Dan als laatste, mijnheer Groenewege.

De heer Groenewege: Als Partij voor de Dieren vinden wij eigenlijk dat er al te veel moois is gesloopt in Dordrecht, en dat we daar eens een keer mee op moeten houden. En we vinden ook, in tegenstelling tot de VVD, dat de gemeente een voorbeeldrol heeft in de omgang met rijksmonumenten. En als wij het slechte voorbeeld geven door een rijksmonument zo te behandelen dat het haar rijksmonumentale status verliest, dan zou de Partij voor de Dieren dat een slechte zaak vinden. Dus wij nemen die samenhang tussen het Landhuis, het Koetshuis en de Oranjerie, die voorwaardelijk is voor die rijksmonumentale status, zeker serieus. En we vinden ook dat het college in dat opzicht zeer goed werk en zeer zorgvuldig werk heeft verricht in de voorbereiding van dit raadsvoorstel, waar we ons ook geheel in kunnen vinden. Kort over de motie van Gewoon Dordt. GroenLinks sloeg wat ons betreft de spijker op de kop dat het eigenlijk twee moties zijn, die verpakt zijn in één motie. Dus ja, wellicht zijn we voor één aspect en tegen een ander aspect, en dan zullen we toch tegen moeten stemmen. Dus dat is een overweging voor Gewoon Dordt.

De heer Kleinpaste: Van de haalbaarheid.

De voorzitter: Mijnheer Kleinpaste, ja, dat kon natuurlijk niet anders.

De heer Kleinpaste: Nou, dan word ik natuurlijk stiekem heel nieuwsgierig welk aspect positief wordt uitgelegd en welk aspect wat vragen oproept.

De voorzitter: Ik denk dat ik het antwoord kan geven. Maar ga, mijnheer Groenewege, door.

De heer Groenewege: Nou, ik vind de benaming van de brug een zeer charmant idee van Gewoon Dordt. Maar bij de openingstijden van de horeca hebben we wat bedenkingen.

De heer Kleinpaste: Mag ik daar een aanvullende vraag op stellen?

De voorzitter: Dat mag hoor.

De heer Kleinpaste: Want ik ben dan wel benieuwd waarom u denkt dat openingstijden, helemaal identiek aan die van het Duurzaamheidscentrum Weizigt, een goed idee zou zijn, en wat u dan vindt van de opmerking die met mij een aantal anderen ook hebben gemaakt, dat dan Weizigt toch al heel lang zelf iets aan zo'n voorziening had kunnen realiseren. Ze zitten er al jaren, ze krijgen het nu in de schoot geworpen, maar dan hadden ze toch al veel eerder actie kunnen ondernemen?

De voorzitter: Mijnheer Groenewege.

De heer Groenewege: Zeker. Ik zie dit initiatief ook niet primair als het realiseren van een horecagelegenheid bij Weizigt. Ik zie dit initiatief primair als het herstellen van een rijksmonument. En in dat licht beoordelen we ook die horecafunctie, want die is secundair wat ons betreft, en die mag niet het herstel van het rijksmonument in de weg staan. Als het realiseren van een horecafunctie betekent dat de rijksmonumentale status verloren moet gaan, dan geven wij er de voorkeur aan om de rijksmonumentale status te behouden. En dan zou de horecafunctie wellicht op een andere wijze gerealiseerd moeten worden in een ander soort gebouwtje, bijvoorbeeld op een andere locatie. Dat zijn ook mogelijkheden.

De voorzitter: Mijnheer Damen.

De heer Damen: Ik begrijp het toch niet helemaal. Er wordt nu door de Partij voor de Dieren aangegeven dat de rijksmonumentale status heel belangrijk is. Maar gaat het niet in essentie om het behoud van de Oranjerie? En wat voor een status daaraan kleeft is eigenlijk een kwestie van bureaucratie en niet van behoud van erfgoed.

De voorzitter: Mijnheer Groenewege.

De heer Groenewege: Voor de korte termijn heeft de heer Damen wellicht gelijk, maar wij geloven er wel degelijk in dat je voor de lange termijn meer hebt aan een rijksmonumentale status, met bijbehorende subsidies, dan aan een gemeentelijke monumentenstatus. En dat wij dit rijksmonument graag, net als de rest van de binnenstad, willen behouden voor het nageslacht, en dat we daar dus deze status als dienstbaar aan zien.

De voorzitter: Nou, mijnheer Damen, nog één vervolgvraagje.

De heer Damen: Ik begrijp dat niet, gezien de huidige toestand van het rijksmonument. De status van rijksmonument heeft niet bijgedragen tot het behoud van het pand, tot heden.

De voorzitter: Mijnheer Groenewege.

De heer Groenewege: Ik denk dat dat niet juist is. Ik denk dat als die Oranjerie al haar rijksmonumentale status was verloren, dat hij was gesloopt voor de aanleg van dat fietspad, en niet was verplaatst en hersteld.

De voorzitter: Goed, dank wel. Nou, we zijn allemaal aan het woord geweest. Elke partij heeft zijn mening kunnen horen en het lijkt erop dat in ieder geval de overgrote meerderheid voor het raadsbesluit is in de zin van, we gaan dit kopen en enzovoort. Maar over de locatie, daar zijn nog wel wat vragen gesteld. En misschien dat de wethouder een zodanige woordvoering heeft dat de neuzen een beetje dezelfde kant opgaan. We gaan het afwachten.

De heer Groenewege: Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer de wethouder, u mag.

De heer Van der Linden: Dank voor de vragen, maar ook dank voor de, over het geheel genomen, heel positieve woordvoering over in ieder geval de poging om het monument in zijn waarde te laten, dan wel zijn waarde terug te laten geven. Met dit voorstel doen we eigenlijk een aantal dingen. We maken, we zorgen ervoor dat we ruimte krijgen langs het spoor om een F16 beter te maken. En uiteindelijk is het echt de bedoeling dat je tussen ons station en de overkant, richting Zwijndrecht en verder, makkelijker en beter de fiets kan pakken, naast dat er ook nog een hele hoop andere ruimte nodig is voor de andere investeringen op het spoorcomplex. We weten al heel lang dat we, dat de Oranjerie, dat we daar ooit iets mee zouden willen, dan wel moeten. We hebben natuurlijk ook al langer het gesprek gehad met Woonbron. Als je eigenaar bent, dan is er ook een restauratieplicht. We weten ook dat Woonbron natuurlijk z'n middelen ook voor andere doeleinden nodig heeft. Dus met deze, met dit voorstel kunnen we een aantal dingen combineren. We kunnen het rijksmonument verplaatsen en daarmee ook een nieuwe functie geven. En voor ons staat eigenlijk allebei voorop, namelijk dat we de plek weer toegankelijk maken en kunnen gebruiken, maar ook dat we het monument weer up to date kunnen krijgen. Is eigenlijk een beetje een raar woord als je het over monumenten hebt, maar in ieder geval weer kunnen herstellen en in z'n kwaliteit kunnen laten zien. Want het is een uniek gebouwtje, het is, het maakt deel uit van het ensemble, wat ook al een aantal van u heeft gezegd, maar het is ook in zijn vorm een uniek gebouwtje, wat je niet veel ziet in Nederland. Waarom is het dan van belang dat het een rijksmonument is?

Mevrouw Stolk: Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: We zijn hier in de commissie zijn we eigenlijk unaniem eigenlijk wel, tenminste wat ik zo gehoord heb dat we die Oranjerie ... Mijnheer Groenewege die spreekt dat heel mooi uit, Oranjerie maakte hij ervan. Nee, dat meen ik serieus, dat is een compliment; Oranjerie. En die, maar die Oranjerie, daar is al jren niks aan gedaan. Niks, nul komma nul. Hebben we nou die Oranjerie nodig voor die snelweg waar de heer Kleinpaste het over had? Of hebben we het nou nodig om daar echt iets te gaan doen aan dat monument, met een horecabestemming? Want daar proef ik nu toch wel wat dingetjes uit, want we weten eigenlijk helemaal niet of die horecabestemming daar wel levensvatbaar is. Dus daar wil ik toch wel klip en klaar een antwoord op.

De voorzitter: Wethouder, u gaat daar vast en zeker op in.

De heer Van der Linden: Ja, ik had de bedoeling om een aantal dingen op te bouwen, dus op, hoe levensvatbaar is die horecabestemming, kom ik zo nog terug. Kijk, wat we nodig hebben is een plek voor onder andere F16, de Metropolitane fietsverbinding, plus wat je dan nog meer aan ruimte nodig hebt om het spoor beter te krijgen en om de verbinding te maken enzovoorts. Dat hebben we nodig. Hadden we ook nodig gehad als er een hele andere functie stond, hadden we ook nodig gehad als er geen Oranjerie was. Twee, we willen al heel lang eigenlijk dat die Oranjerie die we elk jaar verder hebben achteruit zien gaan, dat we daar iets mee kunnen, dat we hem weer terug kunnen brengen in z'n monumentale status. En nu kunnen we het combineren. We kunnen nu het terrein krijgen en we kunnen ook, naast de andere opstellen, met de Oranjerie aan de slag. Nou, daar ga ik even mee verder. En dan kom ik straks terug op de horecafunctie. Waarom is het van belang dat we dat doen, en dat we hem in de buurt van het Natuureducatiecentrum krijgen? Nou, dan hou je het ensemble compleet. En u ziet in de score van de locatiestudie ook heel duidelijk beargumenteerd per plek waarom we uitkomen op de locatie die voorgesteld wordt, die krijgt het meeste aantal punten. En bij elke andere overweging zie je ook een aantal mitsen en maren. Voor bij de speeltuin zie je dat dat lastig in te passen is, je moet ook ten koste gaan van een aantal bomen, maar verder is het ook wel wat lastig. Daarmee krijgt hij een lagere score. Dit is een goede plek, ook een betere plek dan bijvoorbeeld verderop in het park, omdat er veel mensen komen. Weizigt is   n van de drukst bezochte plekken in Zuid-Holland, als het gaat om gratis toegankelijke, groene bestemmingen. Nou, dat weet u ook allemaal, dat vooral in de zomer, maar ook wel daarbuiten, komen er veel mensen. Maar het is ook een heel toegankelijke en publieksvriendelijke plek, waar je voldoende traffic gaat zien. Op de horeca kansen kom ik zo terug. Waarom dan nogmaals die rijksmonumentale status? Nou, de rijksmonumenten worden beschermd door de Erfgoedwet, gemeentelijke monumenten door de gemeentelijke erfgoedverordening. Een rijksmonument kan in aanmerking komen voor instandhoudings- of andere subsidies. En die gaan we, ergens in de komende jaren ga je het pand natuurlijk ook weer opknappen moeten geven en ga je vast en zeker zien dat het weer een impuls nodig heeft, of een grotere reparatie, of onderhoudsprogramma nodig heeft, dan kom je met een gemeentelijk monument minder makkelijk in aanmerking voor geld van derden, dan met een rijksmonument.

Daarbij komt ook nog, en daar ondersteun ik wel de lijn van de heer Groenewege, dat we het zelf belangrijk vinden om onze stad die een heleboel kwaliteit heeft, waaronder de kwaliteit dat we heel veel oude, monumentale panden hebben, dat we dat graag voortgezet zien worden. Niet alleen door onze eigen panden goed te beheren en te bewaren, maar ook door panden van alle mogelijke anderen. Ja, dan is het een beetje raar om wel de plek te willen hebben, maar het pand erop af te waarderen.

Mevrouw Stolk: Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Ik heb toch nog geen antwoord op mijn vraag gehad. Waarvoor heeft dit pand ... Nou ja, laat ik het dan maar zo zeggen, waarvoor hebben we dit pand zo laten verloederen dan?

De voorzitter: Mijnheer Van der Linden.

Mevrouw Stolk: Waar komt dat door dan? En nu ineens hebben we ineens de Oranjerie. Er zijn echt heel veel partijen, met name de heer Kleinpaste, die daar heel vaak vragen over gesteld heeft.

De heer Van der Linden: Zeker.

Mevrouw Stolk: En nu, omdat we ook dat stukje daar nodig hebben voor de fietsroute, kan het ineens allemaal wel. En dat roept bij ons toch écht vragen op.

De voorzitter: Daar gaat de heer Van der Linden nu antwoord op geven.

De heer Van der Linden: Ik hoop het. We zien natuurlijk al heel lang deze plek en we zien ook dat dat pand achteruitging. Dus we hebben al langer dat gesprek ook met Woonbron gehad. En ook, wat kunnen we daar nou aan doen? En dan heb je een eigenaar die er om allerlei redenen moeite mee heeft om geld, wat ze ook willen besteden natuurlijk aan woningbouw en instandhouding van hun woningvoorraad, juist aan zo'n plekje te besteden. Dan kun je ook alle andere discussies over wat woningcoöperaties hebben gedaan in de rest van het land, met allerlei investeringen. Het maakt het voor ons heel moeilijk om te zeggen, maar dan gaan wij het wel even regelen, want wij hebben die instandhoudingsplicht niet. Maar nu is het inderdaad zo, we hebben de afgelopen jaren het gesprek kunnen voeren over de plek die we heel graag in gebruik willen nemen, en daarmee wordt het ook nog eens mogelijk om de Oranjerie te herstellen. Dus eigenlijk is dit de dubbele kans die we graag hebben willen pakken. En het helpt natuurlijk ook Woonbron, want die zoeken, dat heeft u ook in het voorstel gezien, eigenlijk wat minder, ze hebben minder locatie nodig. Dus dan is het ook fijn dat je dat kan oplossen. Dus al met al is het voor alle partijen zo een hele goede oplossing. Dan nu eventjes, denken we dat er voldoende animo is voor een goede exploitatie? Naast de locatiestudie zag u ook het rapport van Van Spronsen, waarin we daar ... En ik hoorde één van u zeggen, het is wel een heel positief verhaal. Het is een verhaal dat goed is opgebouwd en ook alle mogelijke aspecten meeneemt.

Ze zien de meeste kansen voor exploitatie op het terrein van Weizigt, want daar zijn de meeste mensen. Een aantal andere locaties vallen om meerdere redenen af, omdat er meer schaduw is, of omdat je dan weer andere keuzes moet maken.

De voorzitter: Ik ga u even onderbreken. De heer Van Dam Timmers.

De heer Van der Linden: Oké.

De heer Van Dam Timmers: Dank, voorzitter. We hebben inderdaad ook al die stukken gelezen, mooie positieve stukken. En ook, nou, ook wel mijn compliment voor de uitgebreidheid waarin dit onderzocht is. Ik denk dat dat echt, laat het een voorbeeld zijn voor allerlei andere voorstellen die we soms krijgen. Mijn vraag is, wij hebben ook veel sympathie gehad voor een ander voorstuk, ik heb samen met de heer Kleinpaste hier ook verschillende keren vragen over gesteld. En ook bij onze vrienden van RTV Dordrecht natuurlijk daar ook de aandacht ook voor gevraagd. Die hebben er een leuk item een keer van gemaakt, ook daarover. En mijn vraag is dan, als wij zouden kiezen voor een andere locatie, wat niet per se nu onze voorkeur is, omdat al die rapporten uiteindelijk en de beeldvormende sessie lijken toch een andere voorkeur te geven, wat zou dat dan voor gevolgen hebben? En ik zou met name, onze fractie ook is met name overtuigd, of zou te kunnen overtuigen zijn van een bepaalde locatie op basis van hoelang het dan zou duren. Want dit monument is al heel lang aan het verkrotten. Welke impact heeft het, en dan kom ik echt tot de concrete vraag, als we als gemeenteraad een andere keuze zouden maken dan qua locatie, dan de voorgestelde locatie? Wat zou dat voor impact hebben op de voortgang van de realisatie van zo'n renovatie?

De voorzitter: Wethouder Van der Linden.

De heer Van der Linden: De impact op de realisatie van de werkzaamheden zelf zal per plek een beetje verschillen, maar uiteindelijk ga je gewoon het pand opnieuw neerzetten. Nou, je zal natuurlijk met de vergunning iets moeten. Je zal ook even moeten kijken, moet je bomen weghalen of niet. Moet je, als je het over de hondenspeelplaats hebt, moet je daar weer over na gaan denken waar je die dan gaat plaatsen.

Mevrouw Nijenhuijzen: Die is al verplaatst.

De heer Van der Linden: Die is al verplaatst, nou, kijk eens aan. Dus per locatie zijn er plussen en minnen aan te geven. Ik denk dat dat voor de doorlooptijd, dat de doorlooptijd van het project niet heel erg uiteen gaat lopen. Ik kijk even naar rechts. Ik zie een licht aarzelende houding bij mevrouw Nijenhuijzen.

Mevrouw Nijenhuijzen: Zeg maar, ter plaatse van het Duurzaamheidscentrum is al een bouwvlak, dus daar kan het met een veel minder uitgebreide procedure. Terwijl, in het Weizigtpark zal een uitgebreide procedure nodig zijn, omdat daar niet voorzien is in horecabestemming.

De heer Van der Linden: Maar dan blijft voor het college in ieder geval overeind, dat alle rode vlekken, alle locaties, dat daar echt deze locatie wel als, met een aantal andere overwegingen meenemend, als voorkeursoptie is. En ik denk, voor de exploitatie van het pandje zelf, het pandje kan je overal natuurlijk van waarde laten zijn. Maar als je er horeca in wil zitten, dan vind ik dit wel, dan lijkt mij dit de plek waar je de meeste aanloop hebt en dus ook het meest kansrijk die exploitatie kan plegen.

De voorzitter: Mijnheer Noldus. En daarna mevrouw Stolk eventueel.

De heer Noldus: Even een verduidelijkingsvraag. Het ging over de verkorte procedure of een lange procedure. Is dat dan een bestemmingsplan, of een omgevingsplanprocedure waarop bedoeld wordt, of een andersoortige procedure waarop bedoeld werd?

De heer Van der Linden: De omgevingsplanprocedure. En je zal denk ik, als je het in het park gaat doen, ook nog het bestemmingsplan wel moeten wijzigen. Maar dat is een kleine wijziging.

Mevrouw Nijenhuijzen: Maar dat heet natuurlijk allemaal anders.

De voorzitter: Mevrouw Nijenhuijzen, doet u ...

Mevrouw Nijenhuijzen: Het is een veel uitgebreidere procedure, omdat er daar geen bouwmogelijkheden zijn op dit moment. Het heeft een parkbestemming.

De heer Van der Linden: Maar goed, blijft dus staan dat je de kansrijkheid van de invulling met horeca het grootst laat zijn op de plek die wordt voorgesteld.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, ik kom er toch nog even een keer op terug hoor. En dat wil niet zeggen dat we tegen dit voorstel zijn, maar ik zou toch wel willen voorstellen om een haalbaarheidsonderzoek te doen, of iets waarvan je zegt, is daar nu wel behoefte en is het allemaal wel haalbaar wat we daar willen? En met name ook omdat u zegt, dat komt nog met de Omgevingsdienst, er komt nog een hele procedure. Nou, we weten allemaal dat als er één boom weggehaald wordt, dan staat ineens iedereen op zijn achterste benen. En dat is ook niet erg, maar dat is wel gewoon de realiteit. Dus hoe kijkt u daar tegenaan, voorzitter?

De voorzitter: Dat gaat u nu horen.

De heer Van der Linden: Dat gaat u horen. We hebben al gesprekken gehad met mensen die zeggen, nou, we moeten even afwachten of het doorgaat, maar dan zien we daar heus wel de kansen, we geloven er wel in. En de beste manier om te voorkomen dat je verrassingen tegenkomt in de procedure, is om gebruik te maken van het bouwvlak dat er zo meteen ligt. Dus ik denk dat we ... Ik zit hier het collegevoorstel, sorry daarvoor, goed te verkopen.

Mevrouw Stolk: Voorzitter?

De heer Van der Linden: Dus nee, dus aan de ondernemende kant zitten we er echt, we hebben een aantal gesprekken gehad al, of indicaties van nou, daar willen wij heel goed naar kijken, vinden we wel mooi. En qua plek is de voorkeurslocatie het meest kansrijk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Stolk, nog één keertje.

Mevrouw Stolk: Nou ja, voorzitter, ik ontken niet dat de wethouder zijn plan of zijn raadsvoorstel goed zit te verkopen, dus complimenten daarvoor. Maar het zijn gewoon zorgen die we uiten. En ook de fietsenstalling die we dadelijk gaan maken, je krijgt dadelijk natuurlijk best wel veel verkeer daar en ook met lopen, fietsen, wandelen. Wandelen is zelfs lopen. Maar volgens mij komt er in die fietsenstalling, of daar bij het station ook iets van een hapsnap gebeuren, iets van kleine horeca erin. Dus het is meer een zorg die we hebben, dan dat we erop tegen zijn. Laat ik dat zo zeggen.

De voorzitter: De zorg die is in ieder geval hier binnengekomen. En misschien dat u er nog één opmerking over kunt maken, over die hapsnap bijvoorbeeld.

De heer Van der Linden: Hapsnap, nou ja, op het station heb je natuurlijk een aantal mogelijkheden om te happen en te snappen. Dit is natuurlijk qua beleving een iets andere plek en ook een ander iets. Je kan hier wat gezelliger en fijner zitten met je kopje koffie of je drankje, dan op het station, als je toch ... Daar ben je ook gericht op snel heen en weer, en weer door vertrekken natuurlijk. Misschien nog even een opmerking over de motie en de openingstijden. Ik snap de vraag best. We hebben Weizigt natuurlijk van negen tot vijf open. Als je het langer open wil, dan wil je eigenlijk ook wel dat er bemensing is op het park zelf, want je wil eigenlijk niet dat mensen die misschien alleen maar voor het terrasje komen, maar misschien toch ook gaan rondlopen, dat wil je eigenlijk niet. Er wonen allerlei dieren en die hebben ook, klinkt tuttig, hun rust nodig, dus we doen dat niet voor niks. Dus je wil niet dat mensen vrij gaan rondlopen op het park. Dus als je langer de horeca open wil hebben, dan moet je eigenlijk er een hek omheen zetten. En ik weet niet of we dat nou, dat is ook een kostenaspect, maar ik weet niet of dat een oplossing is. We hebben de suggestie over een motie en dan ben ik klaar. We hebben natuurlijk een, we hebben dat eerder, ik vind het een originele gedachte, laat ik het zo zeggen, en daar gaat u ook helemaal zelf over om het bruggetje wel of niet te vernoemen. Het lijkt me sowieso goed om even zeker te stellen dat dat ook gewaardeerd wordt door bijvoorbeeld de omgeving van de heer Baarda, dat je niet zomaar iets vernoemd wat wel of niet waardering heeft. En het lijkt me ook wel handig om eventjes te kijken hoe de straatnamencommissie met dit soort procedureries omgaat. Maar goed, dat is meer techniek.

De heer Kleinpaste: Voorzitter?

De heer Van der Linden: Daar kunnen we later nog op terugkomen.

De voorzitter: Eén moment. Wethouder, was die tevens het slot van uw betoog?

De heer Van der Linden: Gelukkig wel, ja.

De voorzitter: Goed. Dan mijnheer Kleinpaste.

De heer Kleinpaste: Ik snap dat de straatnamencommissie ernaar moet kijken als je een straatnaambord neerzet. Ik bedoel, daarom opperden wij om de brug te voorzien van een bordje, want dan heb je een net iets andere procedure wellicht. Maar even inhakend op de openingstijden en dat het lastig is om dat dan voor de horeca wat op te rekken, op zich snap ik daar wel iets van, maar ook weer niet alles. Want als je dat zou doen, is het volgens mij een kwestie van een aantal fysieke grenzen die je overdag gemakkelijk open kunt zetten en 's avonds makkelijk kunt dichtzitten, waardoor je wel dat segment kunt afscheiden. En wellicht is er dan geen personeel van Weizigt, van Duurzaamheidscentrum Weizigt aanwezig, maar natuurlijk wel personeel van de horeca ondernemer, dus er is wel een vorm van toezicht. En ik denk dat de toegevoegde waarde van een verlengde openingstijd voor de ondernemer wellicht gunstig is, maar ook voor heel veel andere gebruikers in het park, die niet zozeer bezoeker zijn van het Duurzaamheidscentrum Weizigt, maar die wel heel erg genieten van de recreatieve mogelijkheden die daar nu eenmaal zijn, en die dat willen aanvullen met een koek, een hapje, een sapje of een ijsje. Dus ik zou daar toch wat uitgebreider naar gekeken willen hebben voordat we dat nu helemaal afschieten en denken, nee hup, sec, negen tot vijf, openingstijden Duurzaamheidscentrum Weizigt. Als dat het is, als het een voorzieninkje is, helemaal binnen de scoop van Weizigt, dan hadden ze zelf dat al echt jaren kunnen realiseren. Dan vind ik het toch een beetje een gemiste kans om niet wat verder te kijken dan onze neus lang is.

De voorzitter: Wethouder, wat vindt u daarvan? Kan daar nog naar gekeken worden?

De heer Van der Linden: We kunnen natuurlijk kijken wat dit doet. Ik hou wel overeind dat je op één of andere manier moet garanderen dat bezoekers van het terras niet zomaar het hele park op gaan na sluitingstijd. En ik snap ook wel, als je mensen hebt rondlopen van de horeca, dan heeft het ook wel iets van een toezichthoudende functie. Maar een deel van de aanloop zit natuurlijk wel in de bezoekers die hier lopen. En die lopen er na vijf uur niet meer, want dan is het, dan is Weizigt wel dicht. Dus ik denk dat we best in overleg met de toekomstige exploitant die zich dan meldt, kunnen kijken naar, wat gaat jou helpen? Maar dan zitten er ook een aantal kosten bij die je moet maken, en die vallen denk ik niet zomaar bij Weizigt dan. Dus ik kan nu niet zeggen, maar dat regelen we even. Dat lijkt mij helder.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Noldus.

De heer Noldus: Voorzitter, dank. De wethouder heeft in zijn termijn iets aangegeven over de appreciatie van een rijksmonument en ook de financiële waarde die daar op een gegeven moment in de looptijd van zo'n pand bij hoort. Zit daar nu voor het project zelf en voor de instandhouding van op kortere termijn een verschil tussen een rijksmonument en een gemeentelijk monument?

De voorzitter: Op korte termijn een verschil tussen rijks- of gemeente monument.

De heer Van der Linden: Ja, in de subsidie die benoemd staat in de stukken die we van de provincie krijgen, dat was een forse, is in de voorwaarden opgenomen dat we uitgaan van een rijksmonument. En als je die los, als je die niet meerekent, dan wordt het wel heel prijzig. Dan komt er een ander verhaal op natuurlijk.

De voorzitter: Mijnheer Kleinpaste, had u nog een korte vraag? Graag echt kort, want ik hou dat ook een beetje in de gaten.

De heer Kleinpaste: Nee, ik laat het er maar even bij.

De voorzitter: Prima.

De heer Noldus: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Noldus.

De heer Noldus: Want toch nog een vraag over die ... Want in de antwoorden op de vraag van de GroenLinks fractie, gaat het over die NOVEX-subsidie die juist voor die fietsroute is. Maar is dan een andere subsidie dan in de beantwoording op de technische vragen is meegenomen. Is dat correct?

De voorzitter: Mijnheer Van der Linden.

De heer Van der Linden: Dat is correct. Kunnen we er nog iets meer over zeggen, of is dat lastig?

De voorzitter: Mevrouw Nijenhuijzen.

Mevrouw Nijenhuijzen: Die hebben we nog niet opgenomen, maar we komen ... Als het een rijksmonument is, kunnen we in aanmerking komen voor een provinciale subsidie. En daar hebben we overleg al mee gehad met de provincie. En die zien dat positief in bij verplaatsing, gezien de huidige staat van het pand, dat het dus echt geld nodig heeft. En die subsidie krijgen we niet als het een gemeentelijk monument is.

De heer Noldus: Voorzitter?

De voorzitter: Mijnheer Noldus, laatste vraag.

De heer Noldus: Nog één laatste vraag daarover. En die subsidie zat dan niet opgenomen in de financiële onderbouwing die bij de stukken zit, dat zou dan nog een additionele subsidie zijn ten opzichte van het voorstel?

De voorzitter: Mevrouw Nijenhuijzen.

Mevrouw Nijenhuijzen: Ja. En daar alleen de subsidie die zeker is opgenomen.

De voorzitter: Goed. Dan zijn we gekomen aan de tweede termijn en dan gaat het er eigenlijk om dat u uw standpunt inneemt en aangeeft wat betreft het raadsbesluit.

En dan geef ik dus nog een keer eventjes aan, dat gaat over de aankoop, of u daarmee kunt instemmen. Als er nog steeds partijen zijn die moeite hebben met de locatie, dan zullen ze denk ik toch aan moeten geven of ze dat middels een motie, dan wel een amendement, volgende week willen gaan inbrengen in de raad. En de heer Kleinpaste zou ik dan nog mee willen geven, naar aanleiding van de opmerking van de heer Groenewege, of de motie misschien in tweeën gesplitst moet worden, om in ieder geval die steun binnen te halen.

Mevrouw Stolk: Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Even over wat de heer Noldus net aangeeft, want de heer Noldus heeft echt wel een terecht punt over de financiële dekking ook. Heeft u enig idee of het kostendekkend is, of heeft u enig inzicht in wat we eventueel aan rijksbijdrage krijgen of vanuit de provincie, hoe je het ook noemen wil? Waar het ook vandaan komt, maakt me eigenlijk ook niks uit. Maar heeft u daar enig zicht op?

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van der Linden: Ja, we kunnen niet in alle details de geheime bijlagen bespreken natuurlijk, maar daarin heeft u gezien dat we, hoe de dekking van dit voorstel is geregeld. En heeft u ook gezien dat een fors deel van de dekking in het voorstel gebaseerd is op de subsidie die we al binnen hebben, de ruimtelijke subsidie. En u ziet ook hoe we dan over een aantal jaren alles weer willen afronden. Nou, dus dat is voor ons voldoende reden om te zeggen, dit is een heel mooi voorstel. We lossen twee vragen op die we hebben, namelijk, hé, hoe pakken we die ruimte beet en hé, hoe gaan we met een monument om? En ook nog eens een keer, hoe wordt Woonbron geholpen? En we hebben het financieel goed op orde. Punt. Overigens zijn er ook nog andere middelen wel of niet helemaal binnen te halen op de rijksmonumentale status van het gebouw. En dat kan nog extra helpen natuurlijk. Tot zover wat ik, zonder dat we de schermen gaan dicht doen, hierover kan zeggen.

De voorzitter: Mijnheer Van Dam, heeft u nog een vraag, of kan ik naar de tweede termijn gaan? Ja, dan stel ik voor dat ik nu inderdaad degene die nog wat willen zeggen aangaande de tweede termijn, het woord. En ik ga maar weer hetzelfde rondje maken en ik begin bij de heer van Dam Timmers, CDA.

De heer Van Dam Timmers: Dank, voorzitter. De CDA fractie is denk ik voldoende overtuigd van dat deze locatie uiteindelijk, alles overwegende, de beste is om tot een snelle realisatie van eigenlijk een mooie koffietent voor Krispijn en ook de omgeving te komen. En ook de argumenten rondom de rijksmonumentale status, het zijn van een betrouwbare overheid, daarin voorspelbaar zijn, maar ook dus die vlotte realisatie, de financiën die daarmee gemoeid zijn, allemaal overtuigende argumenten om voor dit raadsvoorstel de stemmen en het college ook op te roepen om hier ook vlot mee aan de slag te gaan, zodat dit ook gerealiseerd kan worden, en dat we met elkaar daar misschien hopelijk deze collegeperiode nog een koffietje te kunnen drinken.

De voorzitter: Dat gaan we dan gezamenlijk doen. Mijnheer Kleinpaste.

De heer Kleinpaste: Voorzitter, Gewoon Dordt is wel redelijk overtuigd dat de locatiekeuze dan zo zou moeten uitvallen als die uitvalt, met name vanuit dat argument van die rijksmonumentale status. We blijven ongerust over hoe we kunnen realiseren dat die horecabestemming die er dan op komt, toch wat ruimhartiger zou kunnen zijn en ook wat langer dan vijf uur, met name in de dagen waarop het mooi weer is, van betekenis zou kunnen zijn. Dus we overwegen om daar toch wel aandacht voor te vragen middels een motie. En het zou maar zo kunnen zijn dat we daartoe de bestaande motie als concept in tweeën gaan knippen, om te zorgen dat we wat meer mensen daarin tegemoet kunnen komen. Maar de zorg voor die langere openingstijden die we echt relevant achten, en hoe je dat dan met elkaar bewerkstelligt, dan gieten we misschien in een aparte motie. Ik proef wel dat de wethouder ook aangeeft, we kunnen daar nog een keer goed naar kijken. Wellicht weten we hem zo te formuleren dat u hem als ondersteunend gaat ervaren.

De voorzitter: Dank u wel, helder. Mijnheer Laban.

De heer Laban: Dank u wel, voorzitter. Ik sluit me graag aan bij de woorden van de heer van Dam Timmers, van het CDA.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Damen.

De heer Damen: Voorzitter, wij blijven grote bezwaren hebben tegen het voorstel zoals het er nu ligt. Toegankelijkheid en openingstijden van de horecavoorziening zijn volstrekt onvoldoende. We denken dat de omgeving van de huidige speeltuin, dat die onderdeel uitmaakt in het verleden van het bospark van de Villa Weizigt, dat het helemaal niet raar is om in die omgeving, ook naar die omgeving de Oranjerie te verplaatsen, dan blijft het ensemble op zich in orde. Wij vinden het verlies van de rijksmonumentenstatus geen groot verlies. Wij denken dat een betere, meer bereikbare locatie, een hoger exploitatie voordeel oplevert op termijn, dan het mislopen van een rijksmonumenten subsidie.

De voorzitter: Helder, dank u wel. Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, ik heb ook nog even overlegd met mijn collega naast me. Wij zitten toch ook een beetje in ons maag met wat de heer Kleinpaste aangeeft over die openingstijden. Wat daaraan gekoppeld zit is, is die locatie nou wel de juiste locatie voor datgene waar je de invulling voor wil geven? En met name de levensvatbaarheid ook van die horeca. Dus wellicht kunnen we over de openingstijden mede de motie indienen met Gewoon Dordt. En we overwegen nog eventjes om te kijken of we een motie indienen over de locatie. Maar daar komen we op terug.

De voorzitter: Maar het raadsvoorstel, in ieder geval voor de aankoop, die kan rekenen op steun van de VSP. En de locatie, daar gaan we mogelijk nog over praten.

Mevrouw Stolk: Dat is de conclusie die u nu trekt.

De voorzitter: Ik stel hem vragenderwijs, hè?

Mevrouw Stolk: Ja, maar dat hangt ook een beetje af van hetgeen wat uit die moties komt en hoe de raad daarin stemt. En daarna zullen wij onze conclusies trekken, voorzitter.

De voorzitter: Prima, goed. Mijnheer Noldus.

De heer Noldus: Voorzitter, dank. In lijn met de eerste termijn is het vooral zaak dat we verdergaan met het initiatief om deze Oranjerie te behouden en te herstellen. Wel een zorg is, sluit ik me qua openingstijden ook aan bij de heer Kleinpaste, daar zit echt nog wel een zorg. En als ik uit de termijn van de wethouder hoor, dan bevestigt dat wel het idee dat het echt een niet-openbare locatie is natuurlijk. En de zorg om op die locatie van het Duurzaamheidscentrum, echt op de bezoekers van het Duurzaamheidscentrum te mikken, het leidt ook wel tot, dat we overwegen om toch te kijken of er nog een andere locatie mogelijk is. Maar dat moeten we echt even mee terugnemen, omdat het ook impact heeft op de rijksmonumentenstatus, en daarmee gelden. En gezien de techniek van de discussie en de financiën net, willen we dat echt even mee terugnemen. Maar ja, een alternatieve locatie willen we wellicht nog later inbrengen per motie, om daar iets aan huiswerk op te doen.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Wringer.

De heer Wringer: Dank, voorzitter. Ook Beter Voor Dordt zou graag ruimere openingstijden willen zien, zeker tijdens mooie zomerdagen. Maar misschien is het een idee om de provinciale subsidie die niet opgenomen is in het raadsvoorstel, maar wel waarschijnlijk is, te gebruiken om het park te beschermen dat bezoekers door het park gaan, althans door het Weizigt Duurzaamheidscentrum. Dus dat die daaraan besteed kan worden, zodat via de ophaalbrug het pandje langer open kan blijven op mooie dagen. Het is maar een voorstel.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Wringer; die is geweest, sorry. Mijnheer Bootsman.

De heer Bootsman: Dank u wel, voorzitter. Geheel in lijn met onze eerste termijn kunnen wij instemmen met het voorstel van het college. En de eventuele moties nemen we natuurlijk mee naar de fractie, om dat te bespreken. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Voorzitter, dank. Wij blijven positief. Het enige puntje inderdaad over die openingstijden. En dan zegt de wethouder, dan moet je er eigenlijk een hek omheen zetten, want dan gaan mensen overal heen lopen. Een hek lijkt me niet het mooiste inderdaad, maar misschien zijn er andere manieren, mooie manieren om dat enigszins beperkt te houden. Goed, dat was het enige.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Kolkilic.

De heer Kolkilic: Dank u wel, voorzitter. Wij zijn redelijk positief over het voorstel zelf. Alleen over de locatie hebben wij nog vraagtekens. Wij zullen binnen de fractie overwegen of we daar, met een motie over komen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. En tenslotte mijnheer Groenewege.

De heer Groenewege: De Partij voor de Dieren blijft positief over dit raadsvoorstel. Nog een nabrander over de naam van de fietsroute, want driemaal in het raadsvoorstel wordt het een Metropolitane fietsroute genoemd, maar tweemaal wordt het een mediterrane fietsroute genoemd. Dus wij zien ...

De voorzitter: Daar ben ik voor.

De heer Groenewege: Zeer uit naar een fietsroute met olijfbomen en cipressen en Romeinse ruïnes. En we kunnen niet wachten. Dank u wel.

De voorzitter: Nou, die ruïnes moeten dan wel gerestaureerd. De wethouder. Nou, voor deze keer mag hij twee keer. Het is niet gebruikelijk, maar ...

De heer Van der Linden: Nou kijk, we hebben diepgaand onderzoek gedaan en we weten dat een kleine, dat 60 procent van de reizigers gaat richting de metropool Rotterdam, en 40 procent van de fietsers fietst rechtstreeks door naar de mediterrane ... Bijzonder onderzoek, hè?

De voorzitter: Maar mijnheer Groenewege staat bekend als een hele secure lezer, en dat heeft hij nu ook weer bewezen. Goed. Rest mij de taak om hier iets van te gaan maken; een conclusie. Nou, ik proef in ieder geval dat een overgrote meerderheid graag het spul wil aankopen, dus met dat deel van het raadsvoorstel eigenlijk wil instemmen. Dus volgens mij hoeven we volgende week bij de raad dáár niet meer over te praten. Tegelijkertijd proef ik dat een behoorlijk deel van de raad toch wel een beetje zit met de openingstijden. En als verlenging van openingstijden door de locatie onmogelijk gemaakt wordt, dan zitten ze ook in hun maag met de locatie. Nou, dan is het denk ik alleen maar mogelijk via een motie, dan wel een amendement. En een motie komt er in ieder geval denk ik van Gewoon Dordt, maar andere partijen heb ik ook het woord horen noemen, dan daarmee aan te gaan geven, wij willen toch dat daar serieus wat mee gebeurt. Nou, dat mag, daar ben je gemeenteraad voor. En dan is alleen mijn vraag, gaan we daar twee minuten voor inruimen, of gaan we daar vijf minuten voor inruimen? Mijnheer Van Dam Timmers, voorstel.

De heer Van Dam Timmers: Voorzitter, sterk voorstander van twee minuten. Ik denk dat de hoeveelheid moties en de onderwerpen overzichtelijk zijn, dus dat moet mogelijk zijn.

De voorzitter: Mijnheer Kleinpaste.

De heer Kleinpaste: Twee.

De voorzitter: Is er iemand voor vijf? Dan besluiten we dus dat we volgende week niet meer over het raadsvoorstel gaan spreken, dus maak de burgemeester niet boos. We gaan het dan hebben over de eventuele moties, amendementen die komen, en die zullen dan gaan over de locatie, over de tijden en misschien ook nog wel over de naam van de brug. Maar daar heeft mijnheer Kleinpaste ook nog wat huiswerk voor meegekregen. Ik dank u allen hartelijk voor dit wel boeiende debat. Voordat u wegloopt, de gebruikelijke mededeling, we hebben een clark hier rondlopen die met alle liefde alles opruimt, maar ik vind het heel sneu als hij het moet doen. Dus graag uw eigen rommel, als ik het oneerbiedig zo mag noemen, eventueel dat van uw buurman, opruimen, zodat hier een mooie, schone tafel achterblijft. Wel thuis straks en neem gerust nog wat te drinken of te eten. We hebben hier ruime openingstijden.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 2024.

De griffier,

De voorzitter,

A.E.T. Wepster

A.W. Kolff